

ZAMLAR PEŞPEŞE GELİYOR

- IMF'nin buyruğu ile alınan devalüasyon ve zam kararları emekçileri daha da açlığın ve yoksulluğun içine soktu.
- Baskı yasalarıyla önce halkın dili bağlandı, sonra zamlarla ekmeği elinden alındı
- Kağıt fiyatlarına yapılan yüzde 400'lük zamdan sonra kitap ve defter fiyatlarına da zam yapılacağı öğrenildi

HABERİN İÇİNDEN

Son ekonomik kararlar

Arslan Başer KAFAOĞLU

KATLIKUR KALKMADI

Son ekonomik kararlar, bütün çehresiyle henüz kamuoyuna gereği ölçüde duyurulmuş değil. Bu kararları şu şekilde özetlemek mümkün:

- 1-İthalatı kısmaya yönelik önlemler
- 2-İhracatı artırmaya yönelik önlemler
- 3-Tasarufu artırma önlemleri
- 4-Zamlar
- 5-Liberalleşme
- 6-İdari düzenlemeler
- 7-Eskiye sünger çekme

İthalatı pahalılaştırmanın yolu olarak döviz pahalılaştırma düşünülmüştür. Gerek ithalatta ve gerekse ihracatta katlikur uygulaması kalktığı haberi doğru değil. İthalatta iki de-

(Devamı 7. Sayfada)

Mazlumun ahi indirir şahı

BİLİM ADAMLARI NE DİYOR?

Prof. Dr. YÜKSEL ÜLKEN

"Türkiye ekonomisi bu devalüasyonu kaldıramaz"

- PROF. DR. MUSTAFA A. AYŞAN: DEVALÜASYON UN ENFLASYONA DÖNÜŞMEMESİ İÇİN DİĞER TEDBİRLER DE ALINMALI.
- DR. ÖZTİN AKGÜÇ: EKONOMİ BELLİ BİR GÜCE KAVUŞMADAN TL'NİN DALGALANMAYA BIRAKILMASI İYİ SONUÇLAR VERMEZ.

(HABERİ 4. SAYFADA)

- Vapurda, trende, dolmuşta son zamlardan sonra nasıl yaşanacağı konuşuluyor

HABER MERKEZİ Bakanlar Kurulu'nun aldığı son kararlarla Türk Parası'nın değerinin yabancı paralar karşısında yüzde 30,6 ile yüzde 50 oranında düşürülmesi, başta benzin, motorin, fuel-oil, gazyağı, kömür olmak üzere birçok temel

Kağıda yapılan zamlar gazetelerin kamu görevi yapması güçleşecek

HABER MERKEZİ Kağıt zamları ile ilgili olarak görüşlerine başvurduğumuz gazete yöneticileri bundan böyle gazetelerin kamu görevi yapmasının çok güçleşeceğini belirterek şunları söylediler:

NEZİH DEMİRKENT (HURRIYET GAZETESİ GENEL MÜDÜRÜ): Dünyanın her yerinde basına devlet tarafından bir destek sağlanır. Bu doğu ülkelerinde basın devlet kanalıyla veya devlet organları vasıtasıyla yanıtlanmaz.

(Devamı 7. Sayfada)

İlgililer susmaya devam edecek mi?

ÜGD Giresun şubesinde önemli belgeler ele geçti

- YAKALANAN BELGELER ARASINDA İL GENELİNDE YÜKSEK OKULA GİREN "KOMÜNİSTLERİN" ADRESLERİNİN BİR HAFTA İÇİNDE GENEL MERKEZE BİLDİRİLMESİ EMRİ YER ALIYOR.
- "TTKY" İMZALI BİR YAZIDA BÖLGEDEKİ POL-DER'Lİ POLİSLERİN İSİMLERİNİN SAPTANARAK GENEL MERKEZE GÖNDERİLMESİ İSTENDİ.

ANKARA (ANKA)

Ülkücü Gençlik Derneği (ÜGD) Giresun Şubesinde bir süre önce güvenlik kuvvetlerince yapılan aramada dernek üyelerine "Yasa dışı di-

(Devamı 7. Sayfada)

TÜTED'in kapatılması kınandı

HABER MERKEZİ Tüm Yüksek Tekniker ve Teknikerler Derneği Genel Başkanı Cihan Hamsici, Başbakan Süleyman Demirel'e gönderdiği mektupta, TÜTED'in hiç bir gerekçe gösterilmeden aranıp kapatılması ve yöneticilerinin gözaltına alınma-

(Devamı 7. Sayfada)

Yavan ekmeği ve kitabı da elinden alındı

Şekere de zam geldi

ANKARA (DEMOKRAT) Bakanlar Kurulu kararında tüm yurtta şeker satışları dün sabahın itibaren durduruldu. Şeker satışlarının yarın saat 17.00'ye kadar durdurulmasına gerekçe olarak şeker fiyatlarının yeniden belirlenmesi gösterildi.

Maliye ile Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından şeker fiyatlarına zam yapılması nedeniyle yayınlanan ortak tebliğde şöyle denildi:

(Devamı 7. Sayfada)

Taksi ve dolmuşlar "kafadan zam" yaptı

HABER MERKEZİ

Bakanlar Kurulu'nun akaryakıt zammının açıklanmasından hemen sonra taksi ve dolmuş şoförleri yeni fiyat tarifesi belirlenmeden fazla ücret almaya başladılar. Bir bölüm taksi ve dolmuş şoförü de trafikte çıkmadı.

Normal benzin fiyatlarının 32 süper benzin fiyatlarının 35 liraya çıkarıldığına açıklanması üzerine taksi ve dolmuş şoförleri zamlı tarife uygulamaya başladılar. Taksi ve dolmuşu binen yurttaşlar,

(Devamı 7. Sayfada)

Demokrasi mücadelesi miting ve yürüyüşü İzmir'de yapıldı

İZMİR DEMOKRAT

DISK'in düzenlediği ve 69 demokratik kuruluş ve sendikaların katıldığı "Demokrasi Mücadelesi Miting ve Yürüyüşü" dün İzmir'de yapıldı. Miting ve yürüyüşe binlerce kişi katıldı.

Sabahın erken saatlerinden itibaren Konak Meydanı'nda toplanmaya başlayanlar "Faşizme Karşı Omuz Omuza", "TARİŞ'te Faşistlere Yer Yok" şeklinde slogan attılar. Daha sonra DISK Genel Başkanı Abdullah Baştürk, yaptığı konuşmada, Türkiye'nin bugün yakın tarihinin en derin ekonomik, toplumsal ve siyasal bunalımını yaşadığını belirterek, bundan sanayicilerin, bankacıların, büyük tüccarların, tefecilerin, toprak ağalarının sorumlu olduğunu söyledi. Konuşmasının bundan sonraki bölümünde Savunma İşbirliği Anlaşması'na, yeni baskı yasalarına değinen Baştürk, özelleşmeye dedi:

"Burjuvazi bizi açlığa, yoksulluğa, işsizliğe, sefalete, boyun eğmeye çağırıyor"

(Devamı 7. Sayfada)

'Artvin, halka cezaevi değildir'

- Emniyet 1. şube'de organına elektrik verildi, çok acı çekti
- Orhan... İnsanlığından utandı.
- Biraksalar ölecekti, çok istedi o an ölmeyi, ölemedi...

Haber 5. SAYFADA

Siverek'te gözaltına alınan 700 kişiden haber alınamıyor

DİYARBAKIR (DEMOKRAT)

Siverek'te 5 gün önce güvenlik kuvvetlerine gözaltına alınan 700 kişiden hiç bir haber alınamadığı bildirildi.

Urfa'nın Siverek ilçesinde 5 gün önce güvenlik kuvvetleri tarafından gerçekleştirilen bir dizi operasyon sonucu Hayriye, Halilbey Gülabi Bey ve Hamidiye mahallelerinde evlerinden toplanan 700 kişiden bugüne kadar hiç haber alınamadığı öne sürüldü.

Polis ve askeri birliklerin ortaklaşa yürüttüğü operasyonlarda yoksul halkın oturduğu 1 mahalle didik didik arandı. 10 yaşından büyük tüm erkeklerin ilçenin dışındaki Hacı Hıdır Çayı mevkiine götürüldüğü, 700 kişinin AP Urfa Millet Vekili M. Celal Bucak'ın adamları olduğu öne sürülen yüzleri maskeli kişilerin teşhisine sunulduğu daha sonra soyadı 'Bucak' olan 20 kadar kişinin serbest bırakıldığı, soyadı 'Bucak' olmayan 700 kişinin askeri araçlarla Urfa yoluna doğru götürüldüğü iddia edildi.

(Devamı 7. Sayfada)

Adana YSE 6. Bölge Müdürlüğü'nde 75 işçi işten çıkarıldı

ADANA (DEMOKRAT)

İl YSE 6. Bölge Müdürlüğü emrindeki kadroların AP'nin "arılığı" olarak kullanıldığı ve bu amaçla toplam 75 işçinin işine son verildiği bildirildi.

İl YSE Müdürlüğü KUP kadrosunda çalışan 12 işçinin görevlerine son verilirken, YSE 6. Bölge Müdürlüğü'ndeki 63 işçinin de sözleşmeleri feshedildi.

YSE 6. Bölge Müdürü M. Reşit Ayhan ve İl

(Devamı 7. Sayfada)

Karagömrük Emniyet Amirliği'ne yapılan baskın sırasında binada bulunan eşyalar tahrip edildi.

Baskından sonra Emniyet Amirliği'ne 'İşçilerin mücadelesi sürdürülmez' yazılı bir pankart bırakıldı. (Fotograf: Recai UNAL)

Karagömrük Emniyet Başkomiserliği basıldı 8 görevlinin silahları alındı

- BEYKOZ EMNİYET AMİRLİĞİNDE BİR POLİS VE İKİ GECE BEKÇİSİNİN KENDİLERİNE TESLİM EDİLEN BİR KİZE TECAVÜZ ETTİKLERİ İÇİN SÜRÜLDÜ.
- İSTANBUL AKSARAY'DA TÜM-DER İSTANBUL ŞUBESİNİ BASAN SİYASİ POLİS EKİBİ 5 ÜYELİ GÖZALTINA ALDI.

- ADANA'DA SİLAHLI SALDIRIYA UGRAYAN 3 KİŞİ YARALANDI.

- İZMİR TARİŞ'TEKİ OLAYLARI PROTESTO ETMEK AMACIYLA ÇEŞİTLİ YERLERE BOMBALI PANKARTLAR ASILDI.

- ADAPAZARI'NDA FAŞİSTLER TSPİ İL BİNASINI BASARAK CAMLARI KIRDI.

(HABERİ 4. SAYFADA)

Resmi olmayan sonuçlara göre İran'ın yeni Devlet Başkanı Beni Sadr

Beni Sadr

HABERLER SERVİSİ İran'da yeni Anayasa uyarınca ilk kez yapılan Başkanlık Seçimi'ni Maliye Bakanı Abdülhasan Beni Sadr kazandı. Resmi olmayan sonuçlara göre Beni Sadr, oyların büyük çoğunluğunu aldı. İran İçişleri Bakanlığı'ndan yapılan açıklamaya göre, Beni Sadr oyların yüzde 70'ini toplarken, Başkan-

(Devamı 7. Sayfada)

İslam Dışişleri Bakanları Konferansı başlıyor

HABERİ 7. SAYFADA

Salvador'da çatışmalar bütün ülkeye yayıldı

HABERİ 7. SAYFADA

Ege Üniv. sitesinde meydana gelen olaylar sırasında polislin tahkuk ettiği taur üniversite senatosu tarafından da kınandı.

İzmir'de gözaltına alınan öğrencilerden 255'i serbest bırakıldı

HABERİ 7. SAYFADA

Demokrat tan OKURLARA

Geçtiğimiz hafta ekonomik ve sosyal konularla yapılan operasyonlar, kendisini ülkedeki yangını söndürmeye memur eden Demirel'in kamu kesiminde yürüttüğü sürgün ve kıyım furusu ile birlikte gündeme getirdiği önemli uygulamalardır.

Bakanlar Kurulunun uzun süren bir toplantısından sonra açılan "ekonomik tedbirler paketi"nden çıkanlar pek şaşırtıcı olmamıştır. Emperyalist-kapitalist sistemin yapısal işleyişinden kaynaklanan bunalımın Türkiye gibi ülkelerde hep bu tür operasyonlarla çözülmeye çalışıldığı bilinmektedir. Latin Amerika ülkelerinde faşist cuntalar eliyle yaptırılabilen bu operasyonlara, "özgürlükçü demokrasi" ile yönetilen Türkiye gibi bir ülkede nasıl cesaret edilebildiği gerçekten merak konusudur.

MSP Milletvekili Şener Battal'ın devalüasyon ve zam kararlarının doğuracağı sonuçlar için "ABD payandası bile bu durumu kurtaramaz" demesi gerçekten anlamlıdır. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi profesörlerinden Yüksel Ülken de, alınan önlemleri amaçlayarak, "Türkiye ekonomisinin bunu kaldırma olanağı yoktur" diyerek aynı gerçeği vurgulamaktadır.

Emekçi kitleleri daha bir yoksullaştıracak olan bu önlemlerin, bunalımı çözmek bir yana, tersine daha da derinleştirileceği bilinen bir durum oldu.

Yangın sönecek mi?

güne göre. şimdi egemen güçler nasıl bir yol izleyeceklerdir? Emperyalizm açısından Türkiye'nin yeniden ve daha rahat sömürülebilir bir ülke olması nasıl sağlanacaktır?

Bu soruların yanıtı geçtiğimiz hafta Millet Meclisinde kabul edilen yasalarda aranabilir. Özellikle

CHP yönetiminin açık desteğiyle Meclisten geçen bu tasarıların, var olan uygulamaları RESMİLEŞTİRMEKTEN ve YASALLAŞTIRMAKTAN öte bir anlam taşımayacağı ortadadır.

Sözgelimi, güvenlik kuvvetleri bu yasalar çıkmadan istedikleri yerleri ve kişileri sanki aramıyorlar mıydı? Memurlar ve öğretmenler sanki bu yasalar çıkmadan örgütlenebiliyorlar mıydı? Duru ihtarına uymayan yurttaşlar, bu yasalar çıkmadan da vuruluyorlar mıydı? Valiler, istediği zaman Osmanlı paşaları gibi her türlü keyfi uygulamalar yapıyorlar mıydı?

Varolan baskı yöntemlerini yasal bir statüye kavuşturan bu önlemlerin neleri değiştireceği ya da neleri değiştiremeyeceği TARİŞ baskınında belli olmuştur.

TARİŞ işçilerine uygulanan baskı, 1980'de toplu sözleşme yapacak bir milyonu aşkın işçiye verilmiş bir gözdeceği olarak kabul edilmelidir. Ne ki, TARİŞ işçilerinin direnişi 1980'li egemen güçler açısından daha korkulu bir yıl yapmıştır.

Görünen o ki, Demirel, yangını benzinle söndürmeye soyunmuştur. Yükselen alevlerden halkımızı değil de Demirel'in kendisini koruyup koruyamayacağı merak konusudur.

GÜNÜN YAZISI

İşçi sınıfı namlunun ucunda

Cihan ATEŞ

İstanbul Tekel ve İzmir Tarış gibi büyük iş yerlerinde son günlerde gelişen olaylar oldukça düşündürücüdür. Her iki işletme de faşist-leşirmek için son üç-dört yıldır yoğun çaba gösterilen devlet işletmelerindendir. Yeni Demirel Hükümetinin kurulmasıyla birlikte, devlet işletmelerini yukarıdan aşağıya faşistleştirme yönelik "operasyon" hızla yeniden başlamıştır. Devlet işletmeleri işçileri, ya doğrudan faşist örgütlerin saldırılarıyla ya da devlet terörü uygulamalarıyla, çoğu kez de iki siyle birden karşı karşıya kalmaktadırlar. Devlet işletmelerinde hızla sürdürülen bu uygulama, özel kesim işyerlerinde de özellikle Çukurova bölgesinde gözlemlendiği gibi yaygınlaştırılmak istenmektedir. Bunun nedeni, toplu iş sözleşmelerine girilen bir dönemde işçi sınıfının tümüyle teslim alınmak istenmesidir.

Ekonomik bunalımın had safhaya vardığı günümüz koşullarında, hem kamu kesiminde hem özel kesimde geniş kapsamlı toplu sözleşme dönemine girilmektedir. 1980'de, KİT'lerde 800 bini aşkın, özel kesim işyerlerinde ise en az yaklaşık bunun üçte biri kadar işçi toplu sözleşme masasına oturacaktır. Ekonomik bunalımın bir ölçüde atlatılabilmesi amacıyla, bunalımın yükünü emekçilerin sırtına yüklemek için, gerek özel kesimde, gerekse kamu kesiminde, işverenler işçilerin, değil daha fazla sosyal hak istemlerini karşılamak, ellerindeki varolanları bile geri almanın hazırlığı içindedir. Bunun içindir ki, son aylarda tüm işverenler tam bir koro halinde, "Sendikalar ve İş Yasası değiştirilmelidir" şarkısını söylüyorlar. İşçilerin, bir yanağına tokat vurulunca diğer yanağını çeviren İsa gibi yapmayacaklarını, kazanılmış haklarında direneceklerini ve daha da fazlasını isteyeceklerini bildiklerinden işçileri ilgilendiren yasalarda değişiklik yapılarak, işçilerin var olan sınırlı hak ve özgürlüklerinin tümünden ortadan kaldırılmasını dayatıyorlar. Bunun için de, işçi önderlerine, sendikalara, işçilere yönelik faşist terör uygulamalarıyla, işyerlerinde faşistleştirme girişimleriyle, bir yandan işçi sınıfının sindirilmesi amaçlanırken, diğer yandan da işçileri ilgilendiren yasaların değiştirilmesinin koşulları yaratılmak isteniyor.

Kısacası, işçi sınıfı namlunun ucunda. Bilindiği gibi, IMF direktifleri doğrultusunda politikalar, üretimin giderek gerilemesine, Türkiye toplumunun paylaşıacağı "somun" un giderek küçülmesine neden oldu. Ve bugün egemen sınıflar "somun"un büyümesi için başta işçi sınıfı olmak üzere tüm emekçilere iki seçenek sunuyorlar: Ya bunalımın yükünü tümüyle sessizce yüklenmek anlamına gelen bir "toplumsal anlaşma", ya da hiçbir demokratik hak ve özgürlüğün kalmadığı bir açık faşist yönetim. İşçiler, emekçiler açısından her iki durumda da sonuç aynı içerikte: Kaybetmek. Peki, kaybetmemek için ne yapmalı? Yapılması gerekeni Tarış işçileri gösteriyor..

Her seher vaktinde
tan atısında
Kızıl güller açar
dağlar başında
Faşist canilerin
her kursununda
Dirlik ve halkın
unutmaz bizi.

Türkiye emekçilerinin
yılmaz savaşçısı
SABİT TORUN, Emperyalizm, Faşizm ve Sövenizme karşı mücadelesinde katledildi.
Anısı mücadelemize ışık tutacaktır.
MKE Kurumu
Gaz Maskesi Fab.
İşçileri
(Demokrat: 318)

Sabit TORUN

(1958-...)

FORUM

Nasıl bir toplu taşımacı politika?

ERHAN ÖNCÜ
(Ulaşım Plancısı)

Kentlerimizde yaşayan nüfus artarken, buna bağlı olarak yayılan, genişleyen kentlerin çevresinde yaşayan dar gelirli emekçi kitlelerin işyerlerine uzaklığı da artmaktadır. Kentin çevresindeki alanlarda bir yer tutabilmiş ve kentte iş bulabilmiş "şanslı" emekçiler sabahın karanlığında yola çıkmak zorundalar, bir iki saat sonra başlayacak işlerine zamanında ulaşabilmek için.

Yağmurda, karda, ayazda duraklarda beklemekle yitirilen zaman, yalnızca bir iki kişi taşıyarak duran otobüsün geçen otomobil egzozlarının denizleri ve diğerleri yakarak atıkları, yorgun bir günün sonunda kulakları tırmalayan motor gürültüsü, ömür boyu süren bekleyişten sonra gelen, ama dolu geçen otobüse binebilmek için verilen kavgaya ve insanca koşulları hayal bile etmeyi unutturan dolulukta tren ve otobüslerde bitmek bilmeyen, yolculuk, işte dar gelirli kentlinin bilet ücreti dışında ulaşma ödediği bedel.

Günlük yaşantıda giderek alışılagelmiş ve benimsenmeye başladığımız ters gerçekler bunlar. Tıpkı caddelerde araçlardan sakınarak yürümeye çalışan yaya ve kaldırımlarda günboyu yangelip yatan otomobiller gibi.

Aslında bunlar ülkemizin içinde bulunduğu sömürü düzeninin ulaşma yansıyan küçük ayrıntıları. Gün geçtikçe kendimizi kabul etmeye alıştığımız, ancak işçilerin de bir kez daha düşününce irkildikleri ucu büyük çıkarılara ve sömürü düzeninin özüne ulaşan ayrıntılar.

İnsanlar güvenlik için de yürüdü diye yapılan yaya kaldırımında park etmiş otomobilleri karşı çıkamayışımız ve bunu "doğal" kabul edişimiz aslında uluslararası otomotif tekellerine teslimiyetle özdeş değil mi? Artan nüfus karşısında kentlerimizdeki toplu taşıma filoları küçülüp erirken aynı kentlere yapılan "yüksek standartlı" çevre yolları, katli kavşaklar, otoparklar ve boğaz köprüleri uluslararası petrol tekellerine bağımlılığımızı perçinlemiyor mu?

Toplulaşım işleticisi kuruluşların bütçe açıkları her yıl biraz daha büyüyor. Otomobil komisyoncusu, yedek parçası, akaryakıt bayisi gibi ara kesimlerin kârları ve bunun sonucunda toplumdaki ekonomik ve politik güçleri biraz daha artıyor mu? Kent caddelerine katılan her yeni otomobil, trafiği biraz daha yavaşlatıp bir otobüste yüzlerce kişiyi taşıyan toplulaşım hız ve maliyet açısından daha da baltalarken uluslararası otomotif sanayicilerinin ve yerli ortaklarının cebine biraz daha kar akıtmıyor mu? Karayollarının yapımı ve bakımı için işe alınan her yeni personel, kentte görevlendirilen bir trafik polisi, kavşak koruyucusu, ışıklı sinyal, dökü-

len her metrekare asfalt, yapılan her otopark, Van, Mardin'in köyüne ya da kentteki gecekonduya ulaşacak yolu, suyu, elektriği, okulu ve işiği "bir plan dönemi" daha ötemiyor mu? Önümüzden hızla geçen ve yalnız bir tek insan taşıyan otomobil dışı bağımlılığımızı daha da çoğaltırken insanlarımız arasında ki eşitsizliği de arttırmıyor mu?

İşte tüm bu küçük ayrıntıların nereye ulaştığı, ya da nereden kaynaklandığı açıkça belirlenmek zorundadır. Uluslararası kesim grupları ve yerli yandaşlarının "trafik sorunu" olarak tanımlayarak gerçek boyutlarını gizlemeye çalıştıkları ulaşım olayı tüm ileri kesimler tarafından açıkça tanımlanmalı ve bu konuda eylem biçimi en yakın şekilde ortaya konmalıdır. Üstelik bu eylem geneldeki ulusal bağımsızlık mücadelesi içinde doğru yerine oturtulmalı ve ulaşım olayının sınıfsal boyutu gözden geçirilmelidir. Ulaşımın ortaya çıkan bir çarpık yapı içinde kazanılan ve kaybeden taraflar açıkça saptanarak ulaşımın sömürünün sınıfal temeli bir kez daha vurgulanmalıdır.

EYLEM BİÇİMİ OLARAK TOPLULAŞIMCI YAKLAŞIM

Ulaşım sorunlarının çözümü için ileri kesimlerce seçilen yaklaşım.

şer uluslararası tekelleri daha uzun geleceği olan bir pazar arayışına itmiştir. Sonuçta teknisyenlerin kitleler için çözüm olarak önerdikleri ve bir zorunluluk olarak ortaya çıkan toplulaşımci politika ve toplulaşımci gelecek içinde uluslararası tekeller yeni görevlerini, rollerini üstlenmişlerdir. Bir kesimi otomotif sanayinde toplulaşımci olarak otobüs üretimini, diğerleri ise raylı taşımacı araçların üretimini ya da yoğun teknoloji ve uzmanlık gerektiren ancak kârı da büyük olan metro inşaatlarını konu edinmiştir.

Son günlerde büyük kent belediyelerinin otobüs alımında seçtikleri otomotif şirketlerinin yerli montajci tesislerinin pazar paylaşımı ve pazara girmeye çalışan teknolojiyerin çabaları, ya da büyük kentlerimiz için önerilen metro projeleri bu savı kanıtlamaktadır. Diğer yandan demiryoluyla salt toplulaşımci yaklaşımla dört elle sarılanlar daha ayrıntılı düşünmeye zorlayan ve bir iki günde kapalı kapılar ardında yapılan "demiryolu boğaz tıp geçişi ön projesi" için karşılıklı 250 milyondolarlık Amerikan kredisi, bir başka çarpıcı örnek olarak gündemde ilk arayış almaktadır.

NASIL BİR TOPLULAŞIM POLİTİKASI

Tüm ileri kesimlerin

Diğer yandan büyük yatırım tutarlarına ulaşacak "metro" projelerine tüm ileri kesimler ve yerel yönetimler şimdiye dek olduğu gibi bir slogan yaklaşımıyla sarılmaktan vazgeçmemişlerdir. Raylı taşıma sistemlerinin gerekli olduğu koşullarda kentlilerin yaygın ve eşit hizmet sağlayan, daha basit teknolojiler gerektiren, mevcut yollardan otomobilleri atarak yüzeysel gelecek ucuz hafif raylı sistemler (tramvay, hızlı tramvay, hafif metro gibi) öncelikli değerlendirilmeli ve savunulmalıdır.

Ülkemiz kentlerinin fiziksel yapılarına, kentlerin sosyal ve ekonomik özelliklerine uyacak, çevrede yaşayan öncelikli kentlilerce (dar gelirli emekçi kesimler) daha yaygın hizmet ulaştırarak sistemler tasarlanmalı ve ulusal bir teknoloji geliştirilerek uygulamaya konmalıdır.

Bu ana çizgilerle tanımlanan mücadele, ulaşım bağışlarımızı, sınıfal gerçekleri ve bunların kent yaşamına yansımaları gözden geçirilmeden ilk aşamada bireysel ulaşım karşı toplulaşım savunulması ile, ikinci aşamada ise toplulaşımci politika içinde yapılmalıdır....

MÜCADELE GÜNLÜĞÜ

27 OCAK

1968-LİSE ÖĞRENCİLERİNİN BOYKOTU YAYGINLAŞIYOR

Yefî "İmtihan ve Ders Geçme Yönetmeliği"nin değiştirilmesi için, 25 Ocak'ta lise öğrencilerinin başladığı boykotlar yurt çapında yaygınlaşıyor.

İzmir Buca Lisesi, Urfa Lisesi, Eskişehir Atatürk Lisesi öğrencileri de protesto eylemlerine katıldı. Adana'da önceki gün izinsiz gösteri yaptıkları gerekçesiyle gözaltına alınan öğrenciler serbest bırakıldı.

Bu arada, Milli Eğitim Bakanı yönetmeliğin değiştirilebileceğini açıkladı. Devamlılık süresinin yeniden 30 güne çıkarılacağı belirlenirken Bakan Eylül dönemi sınavlarının da yenileneceğini bildirdi.

1969-TEKSTİL İŞÇİLERİ HALKAPINAR VE MANİSA'DA İŞİ BIRAKTI

Grevde bulunan Tekstil sendikası bağı işçilere yeni katılmalar oldu. Sümerbank'a ait Halkapınar Basmaya ve Manisa Pamuklu Dokuma fabrikalarında da greve gidilmesiyle, üretimin durduğu fabrikaların sayısı 5'e çıkarken, greve katılan işçi sayısı 8000'e yaklaştı.

1969-ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİ YORUYOŞ YAPTI

Erzurum Atatürk Üniversitesi Ziraat Fakültesi'nden 40 öğrenci Ankara'da bir yürüyüş yaptı.

Akademik sorunların ele alınmasını sağlamak ve seslerini duyurmak amacıyla yürüdüğü söyleyen öğrenciler, "Özerk Üniversite İstiyoruz" "Eğitimde Fırsat Eşitliği" yazılı pankartlar taşıdı.

1976-METİN ARIKAN

Dün (26 Ocak) Malatya Belediyesinde uç devrimcinin güvenlik kuvvetleri tarafından öldürülmesi protesto için diğer okullardan gelen öğrenciler İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisinde toplanarak yürüyüş gerçekleştirdi ve Tophane'de polisçe ateş açılması sonucu Metin Arıkan adlı öğrenci öldü.

1978-SAIT ULUSOY

Anadolu Hırsarı Gençlik ve Spor Akademisi öğrencisi Saif Ulusoy adlı İGD taraftarı genç, Alpaslan Alpaslan adlı faşist tarafından öldürüldü.

Göğü tıkanıklığını anlatırken göğüs Saif Ulusoy ile Alpaslan Alpaslan, önet otobüste tartıştı. Daha sonra Saif Ulusoy'un otobüsten inmesi üzerine, onu takip eden A. Alpaslan, Laleli'de Valide Camii önünde, Ulusoy'u vurdu. Çevreye rastgele ateş açarak kaçmaya çalışan A. Alpaslan, halk tarafından silahıyla birlikte yakalandı.

1979-OKTAY EVREN

Tekirdağ Endüstri Meslek Lisesi önünde çıkan çatışmada faşistler tarafından bıçaklanan devrimci Oktay Evren, kaldırıldığı hastahanece öldü.

Demokrat OKURLARINDAN MEKTUPLAR

Demirel istese de önleyemez

Türkiye'nin değişmez başbakanı taksiden indi. Gazeteciler sarı çevresini, gülümsemi haffiften. Hal hatır sordu gazetecilere.

"Nasılınız çocuklar, eyimisiniz?"

Televizyonu sürekli izleyenler bu tümcenin başbakanca sürekli yinelenildiğini tanık oldular. "Nasılınız çocuklar eyimisiniz?"

Eyiyiz elbette. Öğretmen kuruluşlarının tüm yurtta kapalı olması, demokratik kitle örgütlerinin çalışamaz duruma getirilmesi bozuk olan moralimizi düzeltti. Tutuklevlerin dolup, taşması, öğretmenlerin, işçilerin gözaltına tutulması umutlandırdı bizi ileride. Hele hele tutuklevlerinin solculara dar gelmesi, spor salonuna dolurması derdimizi unutturdu. Uzunümüz yok oldu. Güler olduk kahvehanelerde.

Demirel yüz gününü doldurmadan, güven oyu alınmaz paranın değerini yüzde 4 ile 7 oranında düşürmesi 45 milyonun 45 milyon yıl gülmeye yol açabilir.

Ancak paranın değerinin düşmesi IMF'nin kapımızı aşındırması zamların sürekli kınması salt yoksulları mutlandırmaması istemiyoruz. "Şekere, yağa, akaryakıtta zam yaptık" denilmektedir. Başbakanımız da derken gerek gerek gülmelidir. Paranın değerinin düşürüldüğünü çekmeden açıklayabilmek gerek. suratını da asmamalı

Enflasyondan kim şikayetçi olabilir?

Önce şunu belirtmeliyiz ki, herkes bu -olgudan şikayetçi gözükmektedir. Radyoyu dinlese, televizyonu, basını izlese hemen hemen hergün bu "canavar" dan şikayetleri görürüz. Başbakan'ından kıy metnuna, tekeli kapitalistin işine değin.

Öyleyse nedir bu enflasyon? Bunu yaratmak bir suç mu ki kimse üstüne almıyor? Yoksa burjuva iktisat kitaplarında okutulduğu ve tüm iletişim araçlarıyla da halka benimsetilmek istendiği gibi gerçekten toplam arzın toplam talebi karşılamaması sonucu mu ortaya çıkmaktadır. Eğer öyle ise fiyatların düşmemesi için tonlarca mal denize dökme, depolarda çürümeye, sürekli stok yaparak piyasaya arz etmeme, fabrikaların çeşitli baha-

nelerle tam kapasite ile çalıştırılmama-Yine de yüzde yüz kâr elde etme-acaba nasıl açıklanabilir? Bu teoriyi benimseseydi de yukarıdaki sorunlarımızı yanıtlayabilecek bir babayıştı var mıydı? O anlı sanlı İktisat Prof. lar bu konuları orta okul öğrencileriyle tartışabilirler mi?

Kim karşı çıkarsa çıksın, kim kabul etmezse etmesin ve bunlar istedikleri kadar da güçlü olsunlar bilimsel gerçekleri asla değiştiremeyeceklerdir. Bilim de bize diyor ki: Enflasyon tekellerin aşırı kâr isteği sonucu doğmuştur ve tekellerin yönlendirip yönettiği her ekonomik yapıda mutlaka olacaktır. Ta ki tekellerin hakimiyetine son verilecek.

Öyle ise neden tekelciler ve onların sözcükleri bu enflasyondan şikayetçi gözüküyor? Nedeni gayet basit. Siz Dünyada hiç gördünüz, duyduunuz mu ki, bir siyasi parti yetkilisinin meydanlarda ey ahalı ouyunuza beni iktidara getirin ki sizlerin canına okuyayım dediğini. Bir hükümet yetkilisi veya bir başka yöneticinin ortaya çıkıp da ey halkım ben senden vergi alıp

Sayın Demirel. Anarşide önlenir, yoksulluğun da üstesinden gelinir elbet. Demirel'in kendisini yıpratmasına gerek yoktur. Ama bilsin ki Demirel anarşide değil yüz gün, yüz bin yıl geçse de önleyemez. Bir milyon yıl süre tanısak bile, Aksine anarşide besler, tekellerin emri böyledir çünkü. İnsanlar sömürülür, sömürülür, sömürülürden yana olanlar öldürülür.

Nasılın Demirel eyimisiniz? Türkiye kan gölüne döndü. Töb-Der kapatıldı. Açlık, yoksulluk kol geziyor Türkiye'de. İnsanlar kan güvenliğinden yoksun, MHP'iler at oynattıyorlar, bakanlıkta, başbakanlıkta.

Nasılın Demirel eyimisiniz? Bir dargeliriler seni izliyoruz hep. Reklamardan da doğal olarak, ister istemez etkenliyoruz senden de, reklamlardan da.

Gülme hastahana tutulmamıza neden oldun.

"Boyun uzun. Boyun kısa. Biraz göbek. Biraz ense. Giydiremiyor bizi kimse. Haydin AP'ye. ....sarpların üstünlüğü tartışılır. Süleyman efendinininki tartışılmaz.

AFYON BOLVADIN'DEN S.E.

İsmet SEVİNÇ

Çukobirlik Yönetim Kurulu Başkanı ilaç stokçuluğundan yargılanacak

ADANA (DEMOKRAT)

Adana eski emniyet müdürlerinden Cevat Yurdakul döneminde işyerinde ve kladığı ruhsatsız depolarda ilaç stokladığı meyhane çıkarılan, Çukobirlik Yönetim Kurulu Başkanı Hikmet Savatlı'nın önümüzdeki günlerde Adana 3'ncü Asliye Ceza Mahkemesi'nde yargılanacağı öğrenildi.

Bilindiği gibi Adana Emniyet Müdürlüğü Mali Şube ekipleri Hikmet Savatlı'ya alt ecza deposunda, özel çiftliğinde ve Adana Ecza Deposu adına kiralanmış ruhsatsız depolarda bildirim dışı tutulan ve yaklaşık değeri 21 milyon lira olduğu saptanan tıbbi ilaç ele geçirmişlerdi. Stok olayının ortaya çıkarılması üzerine Savatlı hakkında savcılıkça dava açılmış ve hakkında gıyabi tutuklama kararı verilmişti. Demirel Hükümeti'nin görevde olduğu ilk günlerde hakkındaki tutuklama kararı kaldırılan Hikmet Savatlı daha sonra Ticaret Bakanlığı Halil Başol tarafından Çukobirlik Yönetim Kurulu başkanlığına getirilmişti.

Hikmet Savatlı aleyhine Adana 3'ncü Asliye Ceza Mahkemesinde açılan davaya 30 Ocak günü bakılacağı öğrenildi. Hikmet Savatlı'nın TCK'nın 401. maddesine göre 1 yıldan 5 yıla kadar hapisle cezalandırılması isteniyor.

Demirel Hükümetince Çukobirlik Yönetim Kurulu Başkanlığına getirilen Hikmet Savatlı'nın adı, 1976 yılında yasa dışı anlaşmalarla yapıldığı öne sürülen ve Çukobirlik depolarından Milli Mensucat Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ne 100 milyon lira değerinde kütüllü pamuk satılması olayına da karışmıştı.

Malatya bağımsız Belediye

Başkan adayı Remzi Aslan'ın propaganda çalışmaları engelleniyor

MALATYA (DEMOKRAT)

Şubat ayının 10'unda yapılacak olan Malatya Belediye Başkanlığı seçimine katılan Bağımsız Aday Remzi Aslan'ın seçim çalışmalarının engellenmek istendiği bildirildi.

CHP ve TİKP dışındaki tüm demokratik güçlerce desteklenen bağımsız aday Remzi Aslan'ın Barış İshani'deki seçim bürosu geçtiğimiz günlerde polis tarafından basıldı. Bardın sırasında aralarında Karayolları 81. Şube Şefi Osman Gürbüz'ün de bulunduğu bürodaki 10 kişi gerekçe gösterilmeden karakola götürüldüler. Daha sonra serbest bırakılan 10 kişiye karakolda dayak atıldığı ve gözdağı verildiği öne sürüldü.

Malatya'daki demokratik örgüt ve çevrelerce kınanan baskın ve devrim olayı, Anayasal bir hak olan seçim özgürlüğünün yok edilme istemesi olarak değerlendirildi. Bu arada olayla ilgili olarak bir açıklama yapan Malatya Belediye Başkanlığı Bağımsız Adayı Remzi Aslan, hiçbir baskı ve yasa dışı davranışın Malatya'yı seçmenin özgür iradesini yok edemeyeceğini ve Malatya halkının kimlerin kendinden yana olduğunu çok iyi bildiğini söyledi.

Niğde cezaevinde gardiyanların fazla mesailer verilmiyor

NİĞDE (AKA)

Kapalı Niğde Cezaevinde gardiyanların fazla mesai ücretlerinin verilmediği ve bu ücretleri yöneticilerce el konduğu bildirilmiştir. İşlerini açmak istemeyen bazı gardiyanlar, bu konuda soruşturma yapılmasını istemediklerdir.

Gardiyanlar, gerçek fazla mesai ücretleri yerine kendilerine, 20-30 saatlik güncel denek bir mesai verildiğini öne sürerek şöyle demişlerdir: "Geçen yıl da böyle bir durum oldu ve o zamanki 40 saatlik mesai ücretlerimiz, yöneticilerce pay edildi. Bize bir şey kalmadı. Yeni Müdürlüğümüz Öküz Atıcı, ve onun yanısıra bazı personel, hak etmedikleri halde 100 saatlik mesai alıyorlar. Buna karşılık, fazla mesaiyi gerçekte yapan bizler güncel ücretlerle başlatıyorkuz."

Kapalı Niğde Cezaevi gardiyanları, gelen mesai-lerin saati 20 liradan hesaplanmasını istemiyor. Bu mesailerin kendilerine alt olmasının bir kanıtı diye nitelendirilmektedir. Müdür ve diğer idare personelinin fazla mesai saat ücretleri 25'er liradır. Gardiyanlar, fazla ücretlerin ya vaatlerle, ya da simne tehdidiyle sutturulduğunu da iddia etmişlerdir.

İskenderun Payas'ta fırın işçileri direnişe geçti

İSKENDERUN (DEMOKRAT)

Hatay'a bağlı 40 bin nüfuslu Payas ilçesinde yıllık izin, bayram tatili ve sigorta haklarının verilmesi ve ücretlerinin yükseltilmesini isteyen fırın işçileri direnişe geçti.

İçinen ekmeği ihtiyacı, Dörtöl ve Osmaniye ilçelerinden karılıyor. Fırın işçilerinin direnişine, Belediye Encümeninin fırın işverenlerinin isteği üzerine 500 gram ekmeği 420 grama düşürerek aynı fiyattan satılması kararından sonra, ücretlerinin artırılmasını talep eden fırın işçilerinin işveren tarafından iş-ten atılmak istemesi yol açtı.

Fırın işçilerinin yıllık izin, bayram tatili ve sigorta haklarının verilmesini, ücretlerinin artırılmasını istedikleri öğrenildi. İlçede bulunan Doğu, Örnek Karadenizliler, Çelik Ekme fabrikalarında ve odunla çalışan fırınların hepsinde işçilerin direnişi sürüyor.

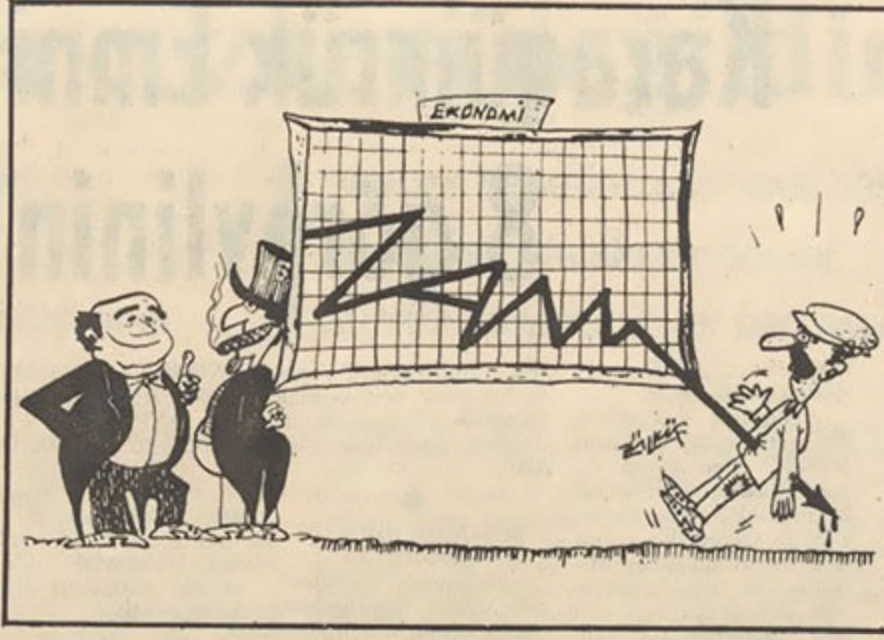
Gözetilene alınan 2 lise öğrencisinden iki haftadır haber yok

İki hafta önce polislin okul idaresine telefon ederek karakola çağırıldığı Yeşilyurt Lisesi öğrencileri Salih Taş ve Halil Nalbant tan bugüne kadar haber alınmadığı ve nerede olduklarının saptanamadığı bildirildi.

Çocukların nerede olduklarını öğrenmek amacıyla Yeşilyurt Karakolu'na Malatya Emniyet Müdürlüğü'ne ve Malatya Şikayeti Komutan Yardımcılığına başvuran öğrencilerin ailelerine yetkilileri, Salih Taş ve Halil Nalbant adında kimseyi gözetilene almadıklarını söyledikleri öğrenildi. Tüm aramalarına rağmen çocukların izini bulamayan Taş ve Nalbant aileleri çocuklarının hayatından endişe duyduklarını söylediler.

Öte yandan Akçadağ Öğretmen Lisesi'nde yapılan aramalar sırasında çöp kutusunda bir tabancanın bulunması üzerine gözetilene alınan Cemal Polat adlı öğrenciden bugüne kadar haber alınmadığı bildirildi.

TISK, ÇALIŞMA BAKANLIĞINA, KIDEM TAZMİNATLARINA ANAYASA MAHKEMESİNİN İPTAL ETTİĞİ YASADAKİ SINIRI GETİREN YENİ BİR YASA TASARISI TASLADI VERDİ.

İşverenler, kıdem tazminatlarının sınırlandırılmasına için çaba gösteriyor

TISK BAŞKANI RAFET İBRAHİM-OĞLU KIDEM TAZMİNATLARININ SINIRLANDIRILMASINA YÖNELİK BİR YASA TASARISI ÖNERİSİNİ ÇALIŞMA BAKANLIĞINA VERDİ.

Anayasa mahkemesi tarafından bundan bir süre önce biçim yönünden iptal edilen ve Kıdem tazminatlarına tavan sınır getiren yasa maddesine ilişkin karar 14 Nisan 1980'de yürürlüğe girecek. İşverenler, karar yürürlüğe girmeden önce, aynı tavan sınırını içeren yeni bir yasa tasarısunun Meclis'ten geçirilmesi için yoğun çabada bulunduklarını açıkladılar.

İptal edilen yasa maddesine göre, saptanmış olan asgari ücretin 30 günlük tutarının 7,5 katından fazla olmayacak kıdem tazminatının, üst sınırı, halen 5400 TL olan asgari ücrete göre 40 bin 500 TL dir. (180x30x7,5- 40 500) Bu durumda 25 yıl çalışacak bir işçinin eline geçen brüt kıdem tazminatı en fazla 1 milyon 12 bin 500 TL olacaktır. Vergi kesildikten sonra net olarak işçinin eline geçen bundan daha düşük olacaktır.

İçinde yaşadığımız aşırı enflasyon koşullarında, yıllarca çalıştıktan sonra işçinin eline geçen ve alınabilecek en yüksek kıdem tazminatı olan bu paranın bir süre sonra çok yetersiz bir miktara dönüşeceği açıktır.

İşverenler kendi aşırı kârlarından fedakarlıkta bulunmayı hiçbir zaman kabul etmezken işçi sınıfının ekonomik müddesi sonucunda elde ettiği kazanımları geri almak için her türlü uğraşta bulunmaktadır.

Nitekim, TISK (Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu) Başkanı Rafet İbrahimioğlu konuya ilişkin olarak hazırladıkları bir yasa önerisi taslağını Çalışma Bakanlığına verdiklerini, hükümetin yasa tasarısunun içinde hazırlaması halinde Meclis'te bazı milletvekillerine verdirme yoluna gideceklerini söyledi. Halkın çeşitli sorunlarını kısmen çözümlenmeye yönelik yasa tasarıları yıllarca Meclis gündemine alınmayıp kadük olurken, sermaye çevrelerinin çıkarlarını doğrudan ilgilendiren böyle bir yasa tasarısunun Meclis'ten geçirilmesini için gereken çabanın gösterileceğinden kuşku duymamak gerekir.

İbrahimioğlu, kıdem tazminatına tavan sınırı konmasının yanısıra bir de Kıdem Tazminat Fonu kurulmasını istediklerini belirtmiştir. Bu şu anlama gelmektedir: Devlet fona ortak olacak ve işçilere ödenecek kıdem tazminatının bir kısmı devlet tarafından üstlenilecektir. Devletin üstlenmesi, emekçi halktan vergi olarak topladığının bir kısmını işçilere geri vermesidir. Yani işçiler kendi kendilerine ödemedi bulunmuş olacak, bu arada işverenler tabiri caizse "Bu işten sıyrılacaklardır".

Sendikal çevrelerin kıdem tazminatlarına getirilmesi düşünülen her türlü tavan sınırına; işçi sınıfının müddesiyle kazandıklarından bir adım bile geriye atılmaması için karşı çıkacakları öğrenildi.

TÜRKİYE'NİN 1979 YILINDAKİ DIŞ TİCARETİ(*)				
ÜLKELER	DİŞALIM		DİŞSATIM	
	1978	1979	1978	1979
OECD	1 956.307	2 213.076	940.744	1 000.032
AET	1 316.612	1 358.268	706.569	764.219
Aktılar	1 161.647	1 188.026	611.270	618.761
Ocier	154.965	169.754	95.326	82.230
Diğer OECD Ülkeleri	639.695	855.054	234.148	85.075
Anlaşmalı Ülkeler	42.182	67.941	79.633	85.075
Diğer Ülkeler	1 154.473	1 350.799	415.046	538.084

(*) Bin dolar

Arap ülkelerine dışsatım artarken, dışalım yine OECD ülkelerinden yapıldı

ANKARA (DEMOKRAT)

Türkiye'nin 1979 yılında Arap ülkelerine olan dışsatım artarken dış alımının yine OECD ülkelerinden yapıldığı gözlemlendi. Bu arada 1979'un ilk 6 ayında AET ülkelerinden yapılan dışalışlarda düşme görüldü.

DPT Bülteni'nin 9. sayısında yer alan bir araştırmaya göre, 1979 yılının ilk altı aylık döneminde 1978'in eş dönemine göre dışsatımın bölgesel dağılımında ilginç gelişmeler oldu. OECD ülkelerine yönelik dışsatım yüzde 14,8 oranında yükselme olmasına karşın toplam içerisinde OECD ülkelerinin payı yüzde 68,3'ten yüzde 64,1'e geriledi. Aynı dönemde çeşitli Orta-Doğu ve Kuzey Afrika ülkelerine yapılan dışsatım ise yüzde 45,4 oranında artarak, toplamdaki payı yüzde 23'ten yüzde 27,3'e yükseldi. Bu dönemde

Sovyetlere yapılan dışsatım ise yüzde 26,7 arttı ve bu ülkenin toplamdaki payı yüzde 5,1'den yüzde 5,3'e vardı.

AET ülkelerine yapılan dışsatım da ilginç gelişmeler oldu. Dokuzlara yapılan dışsatım yüzde 11,8 oranında arttı. Ancak altılar (B.Almanya, Belçika, Lüksemburg, Fransa, Hollanda, İtalya) yönelik dışsatımda yükselme, üçlere (Danimarka, İngiltere, İrlanda) yönelik dışsatımda gerileme gözlemlendi.

DPT bülteninde, dışsatımdaki gelişmelere karşılık, dışalışdaki gelişmelerin gelecekselliklerini yitmediği ve bu dağılımda OECD ülkelerinin hala ağırlıklarını koruduğu kaydedildi.

1979 yılının Ocak-Haziran döneminde, OECD ülkelerinden yapılan dışalım yüzde 13,2 oranında yükseldi. Dışalışdaki OECD ülkelerinin payı da yüzde 59,2'den yüzde 62,4'e vardı.

TÜRKİYE'DE 4'Ü YABANCI 445 BANKANIN 5738 ŞUBESİ VAR

Bankaların itibari sermayeleri bir yılda yüzde 100 arttı

Kemal BALCI

Türkiye'de 4 ü yabancı 44 bankanın 5738 şubesinin bulunduğu ve bu bankaların itibari sermayelerini son bir yılda toplam yüzde yüz oranında artırdıkları bildirildi.

Türkiye Bankalar Birliği'nin Ocak 1980 göstergelerine göre Merkez Bankasının dışında, 132 yabancı bankanın 133 bankasının 5738 şubesinin bulunduğu ve bu bankaların 2346 şubesi aktifleri aynı kaynağa yer aldı. Merkez Bankası'nın 21 şubesinin dışında kalkınma ve yatırım alanında faaliyet gösteren iki bankanın da 6 şubesinin olduğu saptandı.

Öte yandan Türkiye'de 4 yabancı sermayeli bankanın 104 şube aktifleri anlaşıldı. Arap-Türk Bankası, Banco di Roma, Holantse Bankası N.V. ve Osmanlı Bankası adlarını taşıyan yabancı sermayeli bankaların 259 milyon 500 bin liralık ödenmiş sermayelerinin bulunduğu da Türkiye Bankalar Birliği göstergeleri arasında yer aldı.

Bu arada, ulusal bankaların son bir yıl içinde itibari sermayelerini yaklaşık olarak toplam yüzde yüz oranında artırdıkları öğrenildi. Tüm bankaların itibari sermaye toplamının 1979 başında 21 milyar 330 milyon lira olduğu kaydedilen Bankalar Birliği göstergelerinde, 1980 başında bu rakamın 41 milyar 376 milyon liraya yükseldiği belirtildi. Yabancı bankaların Merkez Bankasının sermayelerinin aynı kaldığı, son bir yıl içinde en büyük sermaye artışı özel yasalara kurulumu bankalarla görüldü. Bu bankalar itibari sermayelerini 12 milyar 230 milyonluktan 35 milyar 480 milyon liraya yükseltti.

Almanyadaki yabancı işçilerin yarıya yakını Türk işçisi

Almanya'da çalışan 1 milyon 86 bin yabancı işçiden 500 bininin Türk işçisi olduğu ayrıca Almanya'da çalışan her 40 Türk işçiden birinin de kadın işçi olduğu açıklandı.

Federal Almanya'da çalışan yabancı işçi sayısının 1974'den 1978 sonuna dek 2 milyon 33 binden 1 milyon 86 bine düşmesine karşın Türk işçilerinin sayısının artış olduğu belirtildi. Bu sayının Almanya'da çalışmaya izniyle çalışanların oluşturduğu bunun yanısıra 100 bin izinsiz çalışan işçinin yaşadığı bildirildi.

1977 yılı sonundan 1978 yılı sonuna kadar Almanya'da çalışan Türklerin sayısında yüzde 5 oranında artış olduğu ifade edildi. Bunların 706 bin yabancı kadın işçiden 13 binini 1978 yılında oluşturduğu kaydedildi.

Bu yıl üretime geçmesi planlanan

Petlas Projesi, lastik tekellerinin lehine geciktiriliyor

PETLAS PROJESİNİN GECİKTİRİLMESİ LASTİK SANAYİİ DALINDA FAALİYET GÖSTEREN VE ŞİMDİ-LİK ARALARINDAKİ "KAVGA"YI BİTİRMİŞ GÖRÜNEN DÖRT YERLİ TEKELİN KARLARINI KORUMA KAYGISIDIR.

EKONOMİ SERVİSİ

Bu yıl üretime geçmesi planlanan, ancak gerekli kredi sağlanamadığından, henüz alt yapı tesislerinin tamamlanamadığı Petlas Lastik Fabrikası projesinin yeni hükümet tarafından geciktirildiği belirtiliyor.

Bilindiği gibi, 1976 yılında tekeli sanayi sermayesinin farklı kesimleri arasında bir "lastik kavgası" cereyan etmişti. Lastik sanayi konusunda açık bir müddetle girişen bu kesimler Sabancı Holding ve Koç Holding çevresinde savaşıyordu.

Koç Holding'in ortak olduğu Türk Pirelli ve Uniroyal şirketleri ile Sabancı Holding'in bir girişimi olan Lassa arasında gelişen bu çıkar çatışmasına daha sonra Good-Year Lastikleri T.A.Ş.'de katılmıştı.

Bu arada, bir devlet işletmesi olan Petkim'in öncülüğünde kurulumu düşünülen Petlas Lastik Sanayii ve Ticaret A.Ş.'de gündemdeydi. III. Beş Yıllık Kalkınma Planı'nda öngörülen bu sanayi devlet yatırımları için Bakanlar Kurulu'nun karar vermesi beklenirken Good-Year, Uniroyal ve Pirelli şirketleri de tekliflerini geliştirmeye istemiyelerle Ticaret Bakanlığı'na başvurmuştu.

Devlet Planlama Teşkilatı ve Maliye Bakanlığı yetkililerinden edinilen bilgilere göre, bu yıl üretime geçmesi planlanan Petlas projesi'nin bitiş tarihi, yeni hükümetin "öncelikli enerji projelerine verdiği" gerekçeyle, ertelendi. Japonya'dan sağlanılması düşünülen proje kredileri listesinde Petlas için istenen kredi çıkartıldı.

Japonya'nın Yokohama firması lisansı ile, yıla 2 milyon adet dış, 1 milyon adet iç ve 15 bin adet uçak lastiği üretmesi planlanan Petlas tesislerinin bitiminin geciktirilmesi Demirel Hükümeti'nin bilinçli bir tercihiydi.

Lastik Sanayii Özel Komisyonu Raporu'nda çok açık bir biçimde gözlemlenen "kavga"nın içinde yer alıp da, Lassa ile Türk Pirelli, Good-Year ve Uniroyal'e karşı ittifak kuran Petlas Lastik Sanayii ve Ticaret A.Ş.'nin yenilgisini somutlayan bu tercih, aynı zamanda uluslararası tekeli sermaye grupları arasındaki şiddetlenen mücadele karşısında Demirel Hükümeti'nin tutumunda olduğu saf konusunda ip uçları veriyor.

Türk Pirelli Lastikleri A.Ş., T.İ.Ş. Bankası, Eczaacılar Holding, Koç Holding, Eli Burla ile Societe Internationale Pirelli (İsviçre), Dunlop Holdings Ltd. (İngiltere), Pirelli SPA (İtalya), Uniroyal Endüstri T.A.Ş. Türkiye Sma Kalkınma Bankası Yapı ve Kredi Bankası, Vehbi Koç ile The Rubber Company of US(ABD), Good-Year Lastikleri T.A.Ş., OYAK TATKO, Garanti Bankası Rıfat Yalman, Tayyar Çullu ile Good-Year Tire and Rubber Company (ABD) ortaklığıdır. Yabancı ortakların hepsi de lastik kurumasıyla lastik sanayinde dışa bağımlılığı azaltmakla düşünceler, Lassa'ya omuz veriyorlardı.

Bilindiği gibi, bugün ABD kökenli otomotiv şirketlerinin üretim ve satışları gerilerken, Japon şirketleri büyük bir gelişim gösteriyor. Bu uluslararası düzeyde, otomotiv tekelleri arasında bir pazar paylaşımı birçok bağımlı ülkede faaliyet gösteren coku-

rkir, otomotiv sanayi ile içiçe olan lastik sanayide söz sahibi şirketleri de etkileyecek.

Uluslararası düzeyde süren böylesi bir mücadele, çocukluşa tekellerin Türkiye'deki uzantıları aracılığıyla, elbette ülkemize de yansıyor ve Türkiye'nin ABD'ye olan bağımlılığını pekiştiriyor. Bu günlerde, Demirel Hükümeti'nin tercihlerini etkileyecek olan ABD sermayesinin ülkemizdeki çıkarları olacaktır, henüz Türkiye'de pek varlık bulamayan Japon sermayesinin değil.

Petlas projesinin geciktirilmesindeki tercih üzerinde belirleyici olan ise, stratejik bir sanayi dalı olan lastik sanayinde faaliyet gösteren ve simdiiki aralarındaki "kavga"yı bitirmiş olan dört teklin tatlı kârlarının korunması, meydanın yerli tekeli sermayeye bırakılmasıdır.

GÖSTERGE

Bu da elma şekeri

Arslan Başer KAFAOĞLU

Hükümet 3-5 yüz milyon dolar dış yardım ya da "üs kirası" alacağını diye SİA(Savunma İkili Anlaşması) anlaşmasını imzalamaya hazırlanmış ve ilk adımları atmıştı. 3-5 yüz milyondolarlık bir horoz şekeri... ile ülkemizi barut fıçısı haline getirecek bir anlaşmaya hükümet imza koymak üzeredir. Ama diğer bir aldatıcı bu kez bir "elma şekeri" ile ve yine ülkemizi bir dar boğaza daha sokacak kararlara imtiştir. Bu kararlara bu süzünde sık sık değineceğiz. Ancak şimdi ilk adımda, bu horoz şekeri izleyelim. Gazetelerde bir haber var. Batı Almanya'nın Türkiye'ye 380 milyon Mark(bir habere göre ise 330 milyon Mark) değerinde kredi vereceği yazılmış. 380 milyon Mark Türkiye'nin 15 günlük petrol tüketimini karşılayamaz. Türkiye'nin sorunları ağırlaşmıştır. Bunu önceden de belirtmiştik. Son Ankara yolculuğu sırasında detayları daha da azdığını anladık şöyleki: Türkiye'nin 1980 yılında

1)Petrole ödeyeceği para	4 milyar dolar
2)Ödeyeceği borç	2,5 milyar dolar
3)Fabrikalarını ve tarımsal üretimi ayakta tutmak için	6 milyar dolar
4)Ödenmesi zorunlu petrol takıntısı borçları için	0,5 milyar dolar
Toplam	13 milyar dolar

Zorunlu ödemesi vardır. Buna akseptans kredileri ve benzeri kısa evreli borçlar eklenince 14 milyar dolar demek daha doğru olacak... Buna karşılık elde sadece 4 milyar dolarlık gelir olanağı var. Aradaki açık 10 milyar dolardır. Diyelim ki "mal mukabili" 3 milyar mal getirildi. Ecevit'ten kalma kredilerle de 1 milyar dolar kalan krediler alındı. Geride yine en az, evet en az, 6 milyar dolarlık bir açık vardır.

Aklımızı başımıza toplayalım... Verilen kredi ve yardımlar bu açıkla karşılaştırılınca elma şekeri deyimi bile hafif kalır. Batnın dış kredi toplamı 2,5 milyar dolar olsa bile bu kredi "sıfır" demektir, çünkü aynen borçlara gidecektir.

Kaldı ki bu krediler, yani elma şekerleri ile kandırılken, asıl büyük kazıklar gizlenmektedir.

Batılılar Türkiye ekonomisini demir yeri-ne ciktet, gübre yerine Coca-Cola, Pet-kim ürünleri yerine de "Leda-la" üretmesini koşullandıran bir üretim yapısına girmeye zorlarken elma şekerleriyle de çocuk kandırma bir gözboyacı işlevini sürdürüyor. Yönetici sırf bir avuç kapkaçkân düzenini korumak için, dış alemle birlikte halka bu elma şekerlerini gösteriyor. Bir eliyle de baskı yasalarının sopasını sallıyor....

KARADENİZ'İN KIYICIĞINDAN

Diyalog değil, monolog...

Rifat ILGAZ

Demokrasi kadar yaygın, o denli de çok anlamlı, yani anlamsız bir söz daha dolandı dilimize. Nereye gitsek, nerde oturacak bir "diyalog" dur, gidiyor. Gazetesi, dergisi sonraya kalsa bile, ozanların, yazarların gideceği bir diyalog kuraathanesi, mutlaka açılacak. Arkadan da Diyalog Köftecisi, Diyalog Meyhanesi, Diyalog İşkembecisi... İnanmazsanız size küçük bir haber: Kendilerine, "Diyalog Çetesi" adını veren iki kişilik soyguncu çetesi kurulmuş... Çok iyi anlaşıtları için kendilerine bu ad vermişler...

Diyalog dediğin bu memlekette böyle kurulu değil! Soygunda diyalog!

Bir de başka diyalog var ki lafı çok çok ediyor ama kendisi kurulumları bir türlü... İşkembesine düşkünlüğüyle tanınan biri, almış kepeği eline boyuna karıştırıyor, sıyaset kazamını:

"İstemem!" diyor, "Ben ne diyalog isterim, ne de bu dükkene bir ortak!"

Ona hak veren de var, vermeyen de. Kimine göre diyalogun tam zamanı kimine göre çok erken, kimine göre de geç bile kalındı. Tuzlu tuzsuz, sirkeli sirkersiz, sarımsaklı sarımsaksız olur bu mübarek ama, demagojisiz olanına hiç rastlayan var mı? İşkembeye ilgili olan ne varsa mutlaka demagojiyle ilgilidir. Bakın bu işin ustası ne söylüyor:

"Olmasın diyen kim!" diye diyor. "Ösün, evelallah bu işte benimle kimse başa çıkamaz. Ben bu işin iri kıymını da bilirim, ince kıymını da... Çorbasını da yaparım, tuzlamasını da... Makamını bi-

tutturdum mu Manolya Dügün Salonunun bateristi bile dümbelekçi kalır yanımda. Çalarım efendim, her makamdan çalarım. Pişkin bir işkembe dışı, tıtahtama, alaturkasına da yatar elim alafrağasına da... Diyalogdan kaçan kim? Beni darbakıcı Seleyan mı sandırın siz. Diyalogun bize menfaati olsun yokse... Ben ve benim gibiler, tüm arkadaşlarım, arkadaşlarım, bildiğim hisim ve akrabam, partim, martim; yuvadan kaçan, bacadan uçan, yuvaya giren, yuvaya dönen, göçmen, göçer, içinde, dışarda kim varsa diyalog hususunda elbirliği, dilbirliği etmeye amadedir. Bunu böyle bilin, böyle belleyin. Bellemesiniz bellettirim." "Peki, diyalogdan sonra, iş koalisyonlusuna var dayanırız..." diyecek oldunuz mu, satırı kaptı gibi yürür üzerinize. Bi yandan da ağzını şu içinde bulunduğumuz nazik duruma uydurur:

"Kardasım!" diye alttan alırken satırı arkasına saklamaya çalışır, "Orta yerde bi dükkân vaaa... Bi işkembeci dükkani... Ben bu dükkani kör topal yürütmeğe çalışıyorum, canla başla..."

"Taklısın Usta... Yürüyör doğrusu. Nasıl yürüdüğü de ortada, canla başla..."

"Ne canlar ne başlar gitti..."

"Benden önceki Ecevit Çorbacısı yürütebildi mi... Yürüdü de nasıl yürütürsen yürüt... Biz bu işin paçacılığını da yaparız..."

"Kelle paçası, öyle mi usta?"

"Sen paça de de geç. Çok karıştırm! Bu kazanı devirip giden biri çıkmış, ortak olalım diyor bana! Kendi yağımızla kavurup gidiyoruz. Ne kazanıyoruz ki... Kazandığımız, odun parasına, mazot parasına yetmiyor. Şan olsun diye yapıyoruz bu işi... Yazdırmışız dükkani camına bir yol, "Meşhur İşkembeci" diye... Benim müşterilerim her dışardan gelir, Amerika'dan, İngiltere'den... Ecevit Çorbacısı, Diyalog yapalım, desin düşün... Biz dışardan gelen müşterilerle diyalogu çoktan kurmuş, kepe kepe çanaklarına koyup buyur etmişiz. Yalana yalana bi hal oldular, Bu kazan bize pirimizden kalma... Kurdu derisini atar, kuzunun işkembesidir diye çıkarız içinden. Tam buldu seninki koalisyonun sırasını!"

"Amma diyorlar ki o da babasının hayrına karıştırmıyor bu çorba kazanını..."

"Geçti onun çorbasının modası... Gelenler biraz da kıym istiyor, ince kıym..."

Dinle bak şu bateri teposuna... Herkes dümbelek çalar ama kulak zurnanın sesinde olacak! Zurnanın zırt dediği yer bilecek, şapka yı kaptı gibi çıkacaktır.

"Şapka işkembe kazanına düşürüp şirdeninden çorba diye gelene geçene yutturuyor diyenler de var senin için."

"Eloğu bu!... Torba değil ki ağzlarını büzesin. Hele Meclisi bir toplayayım, gösteririm onlara... Ben diyalog istemem, ben koalisyon istemem. Ortak bile olurlarsa gizli olsunla benim kafadarlar gibi. Dükkan benim üzerime olsun... Vaaasa bi kolaylığı gelsinlee, söylesinlee... Kim ne bilirse bu yangını söndürmek için, söyleyip gitsinlee. Ama yangına körükle gelirlerse kapı dışarı ederim... Bu kepe elimdeyken kazanın başına acemi çorbacıları yanıştırmam. Bu satıra yapıştırmış kimse sokulmasın yanıma... Bakmam kimsenin gözünün yaşına, kıyarım! Bu sokakta başka işkembeci, kellici, paçacı istemediğim gibi, başka ortak da istemem. Açıkçası diyalog milyalog istemem. Ben söyleyeceem, millet dinleyecek!... Diyalog istemiyorum sizin anlayacağınız, monolog istemiyorum ben monolog.

• BEYKOZ EMNİYET AMİRLİĞİNDE BİR KIZA TECAVÜZ EDEN POLİS VE BEKÇİ GÖZALTINA ALINDI.

• TUM-DER İSTANBUL ŞUBESİNİ ARAYAN SİYASİ POLİS 5 KİŞİYİ GÖZALTINA ALDI.

—Karagümrük Emniyet Başkomiserliği'ne gelen 20-30 kişilik bir grup görevli 3 beki ile 5 polis tehisir hale getirdi. Silahlı kişiler güvenlik görevlilerinin üzerinde bulunan 8 tabanca, 1 sten ve 1 Akrep marka otomatik silahları aldılar. Polis ve bekçileri karakolun bodrumundaki nezarethaneye kilitledikleri bildirilen silah grubun daha sonra karakolu ve dışarıda bulunan polis otosunu bombaladıkları öne sürüldü. Karakol binasına, "İşçilerin Mücadelesi Durdurulamaz—Faşizme Karşı Mücadelemizi Yükseltelim—Devrimci Sol" yazılı bir pankart asan silah grubun, kısa sürede olay yerinden uzaklaştıkları, ahşap karakol binasında tüm eşyaların tahrip olduğu, bombalanan polis otosunun da yandığı, olayla ilgili olarak soruşturmanın sürdüğü, görevli beki ve polislerin sorularına için 1. Şube'ye götürüldükleri bildirildi.

—Beykoz Emniyet Amirliği'nde görevli polis memuru Adem Bilbil, gece bekçileri Salih Duvarbaşı ve Osman Polat'ın gözaltına alınıp kendilerine teslim edilen R. C. adlı bir kızı tecavüz ettikleri öne sürüldü. Adı geçen güvenlik görevlilerinin tutuklandıkları bildirildi.

—Karıyazı Şahin Caddesi'nde evinde otumakta olduğu bir sırada, dışarıdan kursunlanarak yaralanan Kenan Tüzer adlı bir kişi Çapa Tıp Fakültesi'ne kaldırıldı.

—Kadıköy Moda'daki Caferaga Stadi'nin yanına bir bombalı pankart asıldı. TKP—ML—TIKKO imzalı olan pankart daha sonra güvenlik görevlileri tarafından indirildi.

—Eyüp Difterdar Caddesi'nde Devrimci Demirel Sendikası Silahatarağı İrtibat Bürosu Üyesi Hakkı Bektaş silahlı saldırıya uğradı ve yaralandı.

—İstanbul'da üç yere bombalı pankart asıldı. Pankartların Laleli Cami duvarı, İstanbul Üniversitesi İşletme Fakültesi ve Vatan Caddesi çevreleri-

ne asıldığı bildirildi. Pankartlar daha sonra güvenlik kuvvetlerinin müdahaleleri sonucu indirildi.

—Haydarpaşa Yüksek Teknik Öğretmen Okulu'nda güvenlik kuvvetlerinin duvarlara pul yapıştırdığı idiasıyla bir öğrenciyi dövdüğü, dövülen öğrencinin koma halinde Cerrahpaşa Numune Hastanesi'ne kaldırıldığı bildirildi. Hastanede gözetime altında bulunan Necdet adlı öğrencinin ağır biçimde dövülmesinden sonra tüm öğrenciler okulda bir forum düzenleyerek olayı protesto ettiler ve öğle yemeğine immediler.

—Cerrahpaşa Hastanesi'ni 1. Hastalıkları Klinik Binası'na Bakı Ünlü ve Hüseyin Yazub adlı kişilerin ölüm yıldönümleri nedeniyle asılan pankart daha sonra indirildi.

—İstanbul Sıkıyönetim Askeri Mahkemesi'nde, 1978 yılında Küçükçekircek'te Yusuf Duruk'un öldürülmesi ve çeşitli yaralama olaylarından sanık olarak yargılanmakta olan 6 faşist Salim Sevinç, ömür boyu hapis cezasına çarptı. Diğer sanıklardan Muhammet Koldaş 4 yıl 4 ay, Abdullah Dan 2 yıl, İlhan Gülsu ve Gülsüm Koldaş 1 yıl, Sinan Toy 6 ay hapis cezasına çarptı.

—Paşakapısı Cezaevi'nde hırsızlık suçundan tutuklu bulunan İsmail Yener, Yavuz Yusuf Şimşek ve Ümit İz adlı kişiler linç edilerek öldürüldü.

—Aksaray'da bulunan TUM-DER İstanbul Şubesi 15 kişilik siyasi polis ekibi tarafından basılarak arandı. Arama sonucunda 5 üye gözaltına alındı.

ADANA'DA SİLAHLI SALDIRIYA UĞRAYAN ÜÇ KİŞİ YARALANDI.

—Kanalıköprü semtinde yolun yanında durmakta olan Mükremin Yeşil, Rafet Turna ve 10 yaşındaki Kenan Girci bir motosikletten açılan

Karagümrük Emniyet Amirliği basıldı, 8 görevlinin silahları alındı

ateş sonucu çeşitli yerlerinden yaralandılar.

—Güvenlik kuvvetlerinin okullardaki baskısını protesto eden Adana Ziraat Fakültesi öğrencileri bir haftalık boykot karar aldılar. Öğrenciler okuldaki baskıların sona erdirilmesi ve tutuklu bulunan arkadaşlarının serbest bırakılması amacıyla boykot karar aldıklarını bildirdiler. Öğrenciler ayrıca TARİŞ ve Ege Üniversitesi'ndeki olayları da kınadıklarını söylediler.

Öte yandan Çukurova Üniversitesi'ne bağlı Temel Bilimler, İdari Bilimler ve Mühendislik Fakültesi'nde okuyan öğrencilerin de Ziraat Fakül-

tesi öğrencilerinin yaptığı boykotu desteklemek amacıyla bir gün süreyle derslere girmedikleri belirtildi.

SOMA'DA BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ.

—İstasyon Mahallesi'nde kimliği belirlenemeyen kişilerin silahlı saldırısı sonucu İhsan Öz vurularak öldürüldü.

ELAZIG'DA 4 YERE PANKART ASILDI

—İzzetpaşa, Yeni ve Rızaie Mahallelerinde 4 ayrı yere sol içerikli pankartlar asıldı. Güvenlik kuvvetleri pankartları daha sonra indirdi.

KIRIKKALE'DE MKE MEMURLAR DERNEĞİ BAŞKANININ OTOSUNA BOMBA KONULDU.

—MKE Memurlar Derneği Başkanı ve Hastane İdare Müdürü Süleyman Tekin'in otosuna atılan patlayıcı madde hasara yol açtı.

ORDU'DA İKİ KİŞİ YARALANDI

—Fatsa İlçesi'nin Yukarı Ardeş köyünde iki grup arasında meydana gelen çatışmada Mehmet Gezer yaralanarak Sam-sun Devlet Hastanesi'ne kaldırıldı. Olayla ilgili 3 kişi gözaltına alındı.

—Yahköy nahiyesinde Nazif Aslantürk bıçakla yaralandı.

—Korgan Cumhuriyet Savcısı Cengiz Güneş'e bir süre önce saldırıldığı öne sürülen Muharrem Kılıç adlı bir kişi güvenlik kuvvetlerine yakalandı.

KONYA'DA M.M.A'DA ÇIKAN KAVGADA BİR KİŞİ YARALANDI.

—Konya D.M.M.A.'nın yeni binasına taşınmasından sonra öğrenciler arasında havanın gerginleştiği bildirildi. Dün meydana gelen kavgada Ömer Erdinç adındaki öğrenci yaralanarak tedavi altına alındı.

ADAPAZARI'NDA FAŞİST TERÖR ESTİRİLİYOR

—Faşistlerin Adapazarı'nda düzenleyecekleri miting öncesi kentte terör estirdikleri bildirildi. Hascıralı Mahallesi'nde ilerici ve devrimcilerin oturduğu bir kahve tarandı. Saldırıda ölen ya da yaralanan olmadı. Öte yandan, gene ilerici ve devrimcilerin devam ettiği bir başka kahvenin camları kırılarak perdeleri çalındı, yerine MHP afişleri asıldı. Son olarak TSİP İl Binası'na saldırılar, binanın tüm camlarını kırdılar. Sadržlar kentte büyük tepki yarattı. Gerginliğin son-

haddine vardığı bildiriliyor.

—Geyve İlçesi'nde faşistlerin saldırısı sonucu CHP'li olduğu bildirilen Recep Avcı sopyyla dövüldü. Faşistlerin çarşı içindeki bir evi ateşe verdi. Kaya'ya ait bir eczanenin camlarını kırdıkları da bildirildi.

İZMİR'DE ÇOK YERE BOMBALI PANKARTLAR ASILDI

—İzmir'de meydana gelen olayları protesto eden gruplar çeşitli yerlere bombalı pankartlar astılar. Güvenlik kuvvetleri pankartları daha sonra tehisir hale getirdi.

İRA içindeki marksist eğilim güçleniyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Kuzey İrlanda'nın İngiliz egemenliğinden kurtularak, İrlanda ile birleşmesi için mücadele veren İrlanda Cumhuriyet Ordusu (IRA) içindeki marksist eğilim ile marksist eğilim arasında tartışma daha belirgin bir görünüm kazanmaya başladı. İRA'nın siyasal kanadını oluşturan Sinn-Fien partisinin geçen hafta sonunda İrlanda'nın başkenti Dublin'de yapılan yıllık kongresinde iki eğilimin sözde-leri konuşular.

Toplantıda yaptığı konuşmada Örgüt Başkanı Rory O'Brady Cumhuriyetçilikten modas-geçmiş diye bahsederken Kuzey İrlanda'da İngiltere'ye karşı yürütülen askeri mücadelenin sürdürülmesinin zorunlu olduğunu söyledi. Daha sonra söz alan Belfast'lı eylemcilerin liderlerinden Gerry Adams ise, Kuzey İrlanda sorununu ancak politik çözümlerle halledilebileceğini ileri sürdü.

Partinin içindeki bu görüş ayrılığının derin ideolojik kökleri olduğunu iddia etmek, doğru olmayacaksa da; O'Brady, David O'Connell gibi eski tüfeklerle, sosyalist görüş ayrılıklarının giderilmesini istedi. "50 rehine serbest bırakılsa da, ilişkiler düzelmeyecek" yolundaki görüşle taban tabana zıt olan bu yeni görüş, Carter'ın Afgan sorunundan ne kadar etkilendiğini açıkça ortaya koyuyor.

Bu politikanın gerekçesi olarak Sovyetlerin İran'a da müdahale edebileceği tehlikesi gösteriliyor. Birlik Konferansında Başkan Jimmy Carter konuşmasında Birleşik Devletlerin İran halkıyla anlaşmazlık içinde olmadığını ve rehine serbest bırakıldığında tüm anlaşmazlığın çözüme kavuşacağını iddia etti. Başkan Carter'in 27 Kasım günü Kongre liderleriyle yaptığı toplantıda öne sürdüğü, "50 rehine serbest bırakılsa da, ilişkiler düzelmeyecek" yolundaki görüşle taban tabana zıt olan bu yeni görüş, Carter'ın Afgan sorunundan ne kadar etkilendiğini açıkça ortaya koyuyor.

Kuzey İrlanda Büro'sunun ve İngiliz Ordu-

sunun bildirdiğine göre, merkezi Kuzey İrlanda'da olan örgütün genç liderlerinin diğer adıyla "Belfast'lı solcular" Gerry Adams da dahil olmak üzere, ortak eğilimlerini; Geçici Örgütü, Marksist bir örgüt haline dönüştürmek olduğu öğrenildi. Bu durumun Dublin'deki hükümetin rahatını kaçırabileceği gibi, Kuzeyde-

ki durgunluğu da ser-sacığı tahmin ediliyor. XIX. yüzyılın sonlarından bu yana sürdürülen mücadelenin bugünkü boyutu oldukça ilginç bir görünüm kazandı. Yıllar boyu birlikte mücadele verenlerin bu günlerde Marksist ve Milliyetçiler olarak ikiye ayrılmaları oldukça mümkün görünüyor.

Amerika, rehinelere bırakılırsa İran'a yardım önerecek

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Amerika'nın Sovyet Birliğinin Afganistan'daki müdahalesinin yarattığı yeni uluslararası koşullardan dolayı, İran karşıсында tavırını yumuşatacağı bildiriliyor.

Bu politikanın gerekçesi olarak Sovyetlerin İran'a da müdahale edebileceği tehlikesi gösteriliyor. Birlik Konferansında Başkan Jimmy Carter konuşmasında Birleşik Devletlerin İran halkıyla anlaşmazlık içinde olmadığını ve rehine serbest bırakıldığında tüm anlaşmazlığın çözüme kavuşacağını iddia etti. Başkan Carter'in 27 Kasım günü Kongre liderleriyle yaptığı toplantıda öne sürdüğü, "50 rehine serbest bırakılsa da, ilişkiler düzelmeyecek" yolundaki görüşle taban tabana zıt olan bu yeni görüş, Carter'ın Afgan sorunundan ne kadar etkilendiğini açıkça ortaya koyuyor.

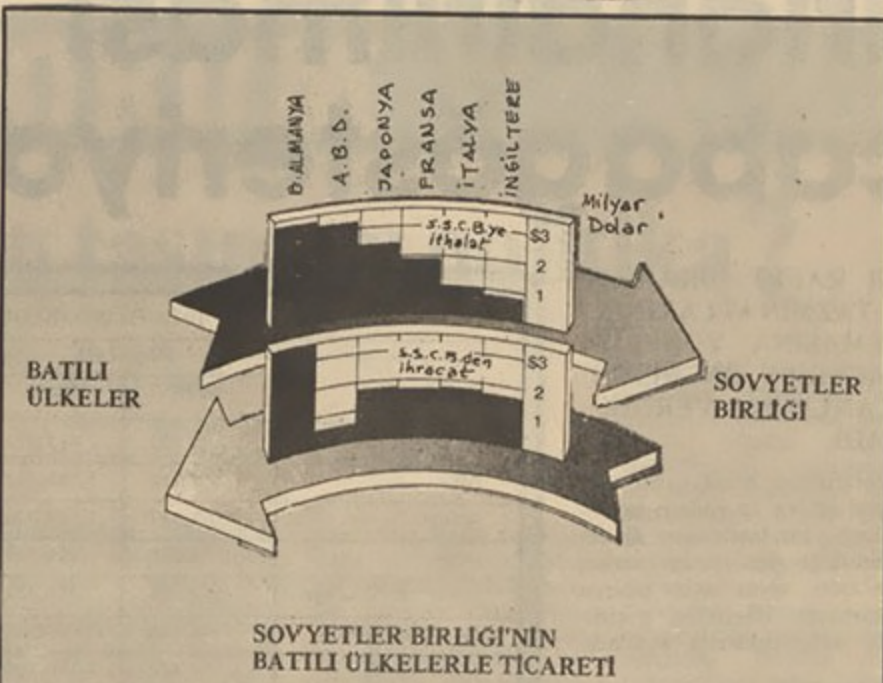
Etyopya ordusu Eritre'ye genel saldırıya hazırlanıyor

HARTUM (THA)

Eritre Halk Kurtuluş Cephesinin bir sözcüsü yaptığı açıklamada, Etyopya ordusunun Kuzeyde büyük bir saldırıya hazırlandığı ileri sürdü. Güney Yemen askerleriyle desteklenen Etyopya Birliklerine ek olarak Adis Ababa'dan geniş çaplı bir askeri gücün Eritre'nin başkenti Asmara'ya hava yoluyla aktarıldığı söyleniyor. Etyopya ordusunun üçte ikisinin Kızıl Deniz kıyısındaki Eritre eyaletinde bulunduğu iddia etti.

Eritre'nin Bağımsızlığı İçin Çarpışan Gerillaların sözcüsü, Etyopya kuvvetlerinin bir saldırıya hazırlandığını ve bir hafta süren çarpışmalarda 10 bin Etyopyalının öldürüldüğünü, yaralandığını veya tutsak alındığını ileri sürdü.

ney Yemen kuvvetlerinin bir savaşta Etyopya askerleriyle birlikte savaşmaya hazırlandığını henüz belli olmamış. Ne olursa olsun, gerillaların herşeye karşı hazırlıklıdır, diyor sözcü. Eritre sorununa askeri bir çözüm getirmenin olanaksızlığını Adis Ababa hükümeti tarafından anlaşıldığı öne sürdü.

Batı Avrupa ülkeleri, Sovyetlerle ekonomik ilişkilerini kesmek istemiyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Batı Avrupa ülkelerinin Amerika'nın Sovyetler Birliği'ne karşı ekonomik önlemler uygulanması yolundaki önerilerini endişe ile karşıladığı bildirildi. Amerika'da yayınlanan Newsweek dergisi Batı Avrupa ülkelerinin Sovyetler Birliği ile yaptığı ithalat ve ihracatın 1978 yılı verilerini bir tablo içinde topladı. 1979 yılı sayılarına ise daha da yüksek olduğu bildiriliyor.

DETANT, tehlikeli bir aşamaya girerken, Batı Avrupa ülkeleri ambargo gibi kapitalist dünyaya özgü çözümleri kullanmaya olanaklına sahip değil. Batı Avrupa ülkeleri için, sanayi girdilerinin kaynağı durumunda olan Sovyetler Birliği ile ilişkiler büyük önem taşıyor. İlişkilerin çıkmaza girmesi, bu ülkelerin ekonomilerini doğrudan doğruya etkileyecek ihracat gelirleri ağır ithalat borçlarını ancak karşılayabildiğinden, Sovyetler Birliği ve Comecon ülkeleriyle aralarındaki doğabilecek anlaşmazlıklar, Batı Avrupa ülkelerinin kaldıramayacağı sorunlar yaratacaktır.

Tabloda da görüldüğü gibi, ABD dışındaki diğer ülkelerin Sovyetlerle yaptıkları ticaret, onları bu ülkelerle olan ilişkilerinde "dikkatli" olmaya zorlamaktadır.

İngiltere ve İtalya Amerika'nın boykot önerilerini hemen benimseyebilirken Sovyetlerle geniş ticari ilişkileri bulunan Almanya ve Fransa bu konuda istekli görünmemektedir. Batı Avrupa ülkeleri Sovyetler Birliği'nden önemli capta ham madde ve enerji sağlamaktalar. Özellikle Almanya sosyalist ülkelere önemli capta ham madde sağlarken, ayrıca enerji ve İngiltere ise Sovyetler'e gereğince mal satmamakta ve bu ülkelerle olan ticaretlerinin açık vermesinden yakınmaktadır.

Geçen hafta Alman Başbakan Helmut Schmidt Batı Avrupa ülkelerinin bu sorununu açık bir dille ifade etti: "Jimmy Carter, kayıtsız davranışlarının Batı Avrupa için ne kadar malolacağını düşünelim" dedi.

OSMAN NURİ TO—RUN (DPT ESKİ MÜS—TEŞARİ): Devalüasyon gerekliydi. Oranı üzerinde tartışılabilir. Bugünkü fiyat düzenimize göre, kanaatimce yüzde 30 ka-

DEVALÜASYON İÇİN BİLİM ADAMLARI NE DEDİLER

PROF. DR. YÜKSEL ÜLKEN: (İst. Üni. İktisat Fak.) "Devalüasyon beklenmesine rağmen bu oranda gerçekleşmesi gerçekten şaşırtıcıdır. Bunun geçerli dayanaklarını bulmak zordur. Olsa olsa IMF'nin yeşil ışığı süratle yakmak ve işçi dövizlerindeki girişi süzgeletmek için yapılmış olabilir. Fakat Türkiye ekonomisinin bunu kaldırma olanağı yoktur."

PROF. DR. MUSTAFA A. AYŞAN: (İst. Üni. İşletme Fak.) Ben genellikle devalüasyonu olumlu karşıladım. Son yıllardaki hızlı enflasyon, paranın dış değerinin sık sık ayarlanmasını gerektiriyordu. Yeni hükümet bu aşamada gerekli ayarlamayı yapmış bulunmaktadır. Kişisel görüşüme göre, TL'nin dalgalanmaya bırakılması daha iyi bir yoldur. Ancak o zamana kadar bu yüzde 48 oranındaki devalüasyon yurt içinde enflasyonu durdurucu diğer tedbirlerle birlikte uygulanması takdirde ülkemizi darboğazdan kurtaracak özelliktedir. KİT fiyatlarının enflasyonu göre, ayarlanması ve maktu vergilerinin son yılların enflasyonuna göre, düzeltilmesi vardır. Bu tedbirlerin alınması geciktirilirse, devalüasyonun sağlayacağı yararlar elde edilemez."

Bu tedbirlerin alınması için hükümetin desteklenmesi gerekir.

DR. ÖZTİN AKGÜÇ: (İst. Üni. İşletme Fak.) Devalüasyon diğer tedbirlerle birlikte alınması etkili olabilir. Şimdiki kadarki tedbirlerin per-

kende bir şekilde cıd olduğu ve zaman uyumuna dikkat edilmesi gerekir. Türk ekonomisinin belli bir güce kavuşmadan TL'nin dalgalanmaya bırakılması iyi sonuçlar vermez.

OSMAN NURİ TO—RUN (DPT ESKİ MÜS—TEŞARİ): Devalüasyon gerekliydi. Oranı üzerinde tartışılabilir. Bugünkü fiyat düzenimize göre, kanaatimce yüzde 30 ka-

Eritre'de Etyopya'ya karşı savaşan EPLP'nin (Eritre Halk Kurtuluş Cephesi) düzenlediği bir açık hava toplantısı. Eritre Halk Kurtuluş Cephesi Etyopya'ya bağlı olan Eritre'nin bağımsızlığı için uzun süredir savaşan örgütlerden birisidir.

"Artvin halka cezaevi değildir"

Emniyet 1.şubede organına elektrik verildi, çok acı çekti Orhan, insanlığından utandı. Biraksalar ölecekti. Çok istedi o an ölmeyi ölemedi.

İşkence haberleri sarmaya başladı ortalığı. Elektrikler, falakalar, coplar... Günlük yaşamın birer parçası olmaya başladı

Mütekkir SAYMAZ

İşkence haberleri sarmaya başladı ortalığı. Yine dillerde 12 Mart öyküleri. Feryatlar yükseliyor. İşkencehanelerden, ligiç haberler yayılıyor. dışarıya. falakalar, coplar... Günlük yaşamın birer parçası olmaya başladı. Yazılan mektuplar, açılan telefonlar copla başlıyor, falakayla bitiyor... Onurıyla oynanan, muhbirliğe zorlanan, orğünlarına elektrik verilen insanlarımız... İşlemeldikleri, duymadıklarından sorumlu tutulan insanlarımız, bizim

insanlarımız... Karakollardaki bebeler... Bebeler ne arar karakollarda, kresmi oraları?... Eylül 29 da gözaltına aldılar Orhan Karaya'yı, Endüstri Meslek Lisesinde teknisyen. Tam 4 gün hiç kimseyle görüştürmediler. Hiçbir haber almadılar. Orhan'dan Merkez karakoluna götürüldüğü söylendi ilkin. Sonra Çayağzı Karakoluna getirildi. Gece Çoruh Nehrine götürüldü. Belinden ip bağlanarak Çoruh Nehrine atıldı. Dövüldü sudan çıkarılarak. Ölmeye tehdit ettiler. Öldürülebilirlerdi gece-

nin köründe... Ayakların dibine tabancayla ateş edildi. Sağına, soluna, yanına yöresine ateş ettiler. Ellerinde daha önceden yazılmış bir kağıt vardı. İlde imzalatmak istiyorlardı Orhan'a. Çoruh Nehri kıyısında tam 2 saat "oynadılar" Orhan'la. Yeniden Çayağzı karakoluna geldiler. Çırpıplak soydular, beton üzerinde yatırdılar sabaha dek. Emniyet 1. Şubede organına elektrik verildi. Çok acı çekti Orhan. İnsanlığından utandı. Biraksalar ölecekti. Çok istedi o an ölmeyi. Ölemedi...

Emniyet görevlileri işkence makinelerine benzetiliyor artık, onunla eş tutuluyor. Güvenlik görevlileri yanlış tavrılarını saklamıyorlar, açık açık söylüyor, hem de yazıyorlar. Bir polis memuru arkadaşına yazdığı mektupta: "30 yaşından bu yana iyi. Aşağısı beş para etmez, hepsini burada Çoruh nehri akıyor, oraya dökmek lazım. Ama burada o da olmuyor. Çünkü küçük yer, affedersin..." Öbür mahallede duyuluyor. O da olmuyor. Osman gözün aydın Demirel kazandı. Ama gel burda bize sor. Sebebi malum.

Seçim boykot dalgasından. Ama hayırlısıyla atlattık." 14 Ekim seçimlerinden sonra polis tavrında daha bir sertleşme gözlemlendi. Gelişmelerden güç alan sivil faşistler "Artvin'i Maraş'a çevireceğiz" demeye başladılar. Halka aba altından sopa gösterilmeye başlandı. Artvin'de tabanı da taraftarı da olmayanların Maraş provasına özenmeleri herkeşe şu soruyu sorduruyor: Kiminle, kimlerin desteğiyle ve kimin adına?...

YENİ OYUNLAR

23 Aralık günü saat: 09.00 da bir grup sivil polis, Mevlüt Karadeniz'in evine geldi. 25 yaşındaki Bekir Karadeniz'i karakola götürmek istedi. Bekir babasına: "Baba sen de gel, karakolda çok dövüyorlar" dedi. Çünkü 2 ay önce Bekir, aynı karakolda işkence-den geçirilmişti. Bunu Artvin'de yediden yetmişe herkes bilir, söyler anlatır. Mevlüt Karadeniz içinde gıysilerini giyerken dışarda bekleyen polislerden biri silahını doğrultup Bekir'e bir el ateş etti. 9-10 metreden atılan kurşun Bekir'in elmacık ve burun kemini parçalayarak yaraladı. Ekipte bulunan görevlilerden birisi de: "Ölmedi, bir daha ateş et" dedi. O da bir el daha ateş etti. "Çatışma çıktı, vuruldu" demeye geçiyorlardı. Ama beceremediler. Saldırdan sonra polisler olay yerinden kaçarak, hızla uzaklaştılar.

Ev halkı yaralıyı Devlet hastanesine götürdü. Evde kimse yoktu. Olaydan 20 dakika sonra 15 kadar polis arama baha-neşyle tekrar eve geldiler. Eve giren polisler, eşyaları dağıttılar, kırdılar, parçaladılar... Döktüler, saçtılar... Bir iki dakika içinde söze arama yapıp yine koşarak çekip gittiler. Ev sahibi Mevlüt Karadeniz 20 kurşunu ile birlikte ruhsatlı tabancasının alındığını ileri sürdü. O günden beri eşinin 4 adet bileziği de kayıp. Aynı gün C.Savcılığı olay yerinde inceleme yaptı.

Öldürmek için ateş edildiği söyleniyor halk arasında. Olaydan bu yana ya geçtiği halde, silah kullanan sivil polis ile usulsüz arama yapan polisler hala adliyeye çıkarılmadılar.

ZİYARET YASAK

Bekir Karadeniz Hastaneye yatırılarak tedavi altına alındı. Polisler bekiriyor kapısında. Hiçbir

POLİTİKA CİDDİ BİR İŞTİR

Koordine doktorluk ve tap tapı...

Değişik yerlerin değişik imajları vardır. Örneğin Bab-ı Ali denince hemen akla, irili ufaklı gazeteler, Tepebaşı denince de eğlence yerleri gelir. Bu İstanbul için. Ya taşrasa... Adana'da da bazı yerler vardır böylesi. Sular denince Sinemalar, Karşıyaka denince de tamlarhaneler gelir akla. Pekiyi ya ABİDİNPAŞA denince...

İşte burada biraz durmak lazım. Abidinpaşa denince akla ilk elden Eczaneler ve de Doktorların sıra sıra tabelaları gelir. Görenler bilir. Bankalar kesiminde üst üste tam 18 doktorun tabelası astığını. İşin bizi ilgilendiren yanı şu. Bu doktorların iş hanına surlanışta, takip ettikleri bir yöntem vardır. Bir konuda uzmanlaşmış bir tek doktor bulursunuz

iş. hanında... Şimdi de gelelim bu handan çıkan bir vatandaşın sözlerine.

-Taptapı da tap tapı. Ver 500 kağıt... Ne demek mi? -Demek istiyorki vatandaş... Doktor elini iki defa vatandaşın sırtına vuruyor ve 500 kağıt istiyor. Olabilir diyeceksiniz.

Olmasın olabilir de ilginç olan tarafı daha başka.

Nasıl mı? Doktor 500'ü alıp vatandaşın eline de filanca eczaneden ilaçlarını alacağını diye birde reçete verdikten başka bir de bir alt takı doktor arkadaşına görün diyor muş -Eee!... Eee!sı var mı, bunun adına Koordine ya da eşgüdüm doktorluğu diyorlarmış...

Soyadımız mı? Maden-iş...

İşçi sınıfının yasal ekonomik, demokratik, sınıfsal mücadelelerinin odağı sendikaların yöneticileri, birbiri peşi sıra içeri tıkıldır. Vefakâr dostluk ve arkadaşlık örneği göz-

teren bir grup işçi, başkanları Kemal Türlük'i ziyarete gittiler. Malumunuz sıkı yönetimde tutuklu bulunanlara, belki bir umut, soyadı tutanlar görülebilir.

-Soyadımız mı? MADEN-İŞ.....

TOPLUMSAL MUHALEFET CUNTA'YI ZORLARKEN, KATLIAMLAR DA ŞİDDETLE ARTIYOR

Devrimci Halk Ordusu gerillaları el bombası hazırlarken.

İç savaşın eşiğinde bir ülke: El Salvador

● 22 Ocak'ta, 67 kişinin ölümüyle sonuçlanan kanlı miting, aynı gün yapılan genel grev, çiftlik ve kilise işgalleriyle bir isyan girişimine dönüştü

DIŞ HABERLER SERVİSİ

67 ölü, yüzden fazla yaralı, 20.000 tutuklu: İşte, San Salvador kanlı mitinginin sonucu.

Artık, El Salvador için, "iç savaşın eşiğinde tanımı kullanabiliriz. Çünkü, son bir aydır gelişen olaylar, olağan sınıfların çatışmalarının dışına taşmıştır. İç savaşın gündeme gelmesini ve kızışmasını sağlayan taraf ta, açıkça görülmektedir ki, El Salvador oligarşisi ve onun siyasal temsilcisi cunta yönetimidir.

Bu gerçeğin açık ifadesi, cuntanın bir numaralı adamı Albay Adolfo Majano'nun şu sözlerindeki görülmektedir: "Çok yakın bir gelecekte silahsız aşın sol ile artık kaçınılmaz bir hal alan son hesaplaşmaya girebiliriz."

Oyle görüyor ki, artık had safahaya ulaşan sınıfların çatışmaları kanlı bastırma yöntemleriyle "çözümlemek" niyetinde olan cunta, bu son hesaplaşma operasyonuna başlamıştır.

Salvador'da gelişen olaylar 15 Ekim, 1979'dan bu yana büyük boyutlara ulaşmıştır.

15 Ekim 'sol' darbesi, Salvador'u, komşusu Nikaragua gibi bir iç savaş sokmadan, reformist yöntemlerle ekonomik ve sosyal sorunlarını çözmek amacıyla, en azından görüntüsüyle yapılmıştı. Salvador'da bir toprak reformu artık kaçınılmaz olarak gündemdeydi. Nüfusunun çoğunluğu şeker, kahve ve meyve plantasyonlarında çalışan bu ülkede, ücretlerin düşüklüğü, artık emekçiler için çekilmez bir durumdu. Gittikçe artan enflasyon ve fiyat artışları ücretleri güncel bir hale getirmişti.

İşte 15 Ekim cuntası, iktidara gelirken tüm bu sorunları çözeceğine vaatleri arttırıp, toprak reformunu gerçekleştireceğine dair söz vermişti. Bu nedenle cunta, "ihlimi solun" da desteğini almıştı. Ancak, muhafazakar burjuvazi, toprak sahipleri ve özellikle Salvador toprak-

larını diğer Latin Amerika ülkelerinde olduğu gibi paylaşan United Fruit Company (ABD meyve tekeli) tüm reformlara karşı başından beri cephe almıştı.

Vaadlerin yerine gelmediğini gören köylüler protestolarını yükseltmekte gecikmediler. Hükümetin belirlediği ücretlerin de altında gündelik alan köylüler, çeşitli yürüyüşler yapmaya başladılar. 'Sol' (!) Cuntanın buna tepkisi, ateş açma emrini vermek oldu. Birkaç gün süren protestolar sırasında 300'ü aşkın insan öldürüldü. Toprak reformu da yapılmadı.

Bu olaylar karşısında hükümetin içinde bulunan sol eğilimli bakanlar Ulusal Muhafızlar'a bir ultimatum vererek istifa ettirildi. Bir hükümet boşluğu doğdu. Bunun üzerine ordu (Orta Amerika'da ordu anlamına gelen Ulusal Muhafızlar Örgütü) gerici Hristiyan Demokratlardan oluşan yeni bir hükümet kurdu.

Cepheleşme hızla yükseliyordu. Tüm sol gruplar da birleşerek bir "Halk Hareketi Birliği" oluşturuldu. Bu birlik içinde sol yelpaze bütünle temsil ediliyordu.

"Halk Hareketi Birliği" bir hafta önce eyleme geçti. Bu kararın gerekçesini en iyi belirten "Halk Hareketi Birliği"

saflarına katılan eski Eğitim Bakanı Samaoya oldu:

"Artık sorunları çözmek için tek yol silahlı mücadeledir. Diğer tüm yollar denemiş ancak, başarısızlıkla sonuçlandı. Köylülerin mücadelesi."

Eylem planına göre, önce 300 kilise halk tarafından işgal edildi ve papazlardan, insan hakları için cuntaya muhalefet etmeleri istendi. Hemen ardından köylüler 25 tane çiftlik ve plantasyonu işgal ettiler. Bu sırada cunta da bu tür eylemlere karşı sert bir biçimde cevap vereceklerini açıkladı.

Daha sonra, 21 Ocak'ta 1932 yılında 20.000 ila 30.000 arasında köylünün öldürüldüğü kanlı ayaklanmanın kırksekizinci yıldönümü dolayısıyla bir toplantı düzenleyen San Salvador Üniversitesi öğrencileri ve köylülerin üzerine ateş açıldı. Bombalar atıldı ve dokuz kişi öldü.

Ertesi gün, "Birleşik Halk Hareketi"nin daha önceden düzenlediği miting yapıldı. Aynı gün, birçok sendika bir günlük genel grev ilan etti. Magazalar kepenklerini indirdi, trafik durdu. 100.000'den fazla kişi Cuscatlan alanında buluşmak ve oradan Özgürlük Ala-

22 Ocak günü çatışmalar, akşam geç saatlere

na doğru yürümek için karar almıştı. Yürüyüş, göstericilerin mensup oldukları örgütlerin ilamları ve pankartları ile

"Yaşasın Halk Güçlerinin Birliği", "Kahrolsun Emperyalizm!", "Ya özgür vatan, ya ölüm!" sloganlarını atarak yürüyüşü gemesiyle başladı. Birçok köylü, (köylüler kalın kemeriyle belli oluyordu) "Zafer yakındır!" "Oligarşiyi ve emperyalizmi ölümlü!" sloganlarını atarak yürüyüşe katılmıştı.

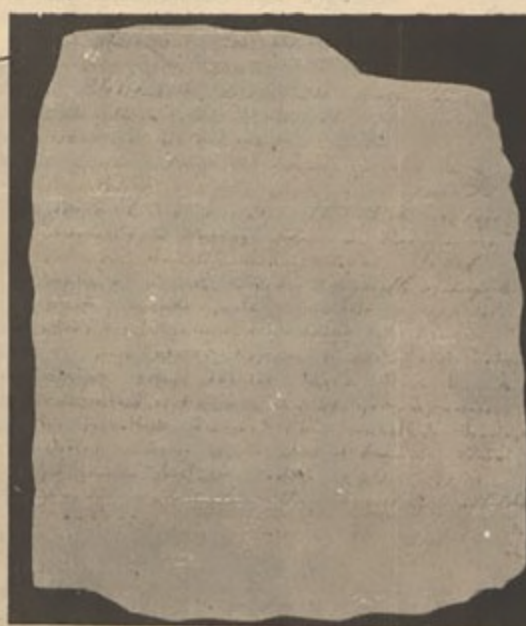
Ulusal Saray (Vilayet Binası) önüne gelen kitleler, birden bire binanın çatısından gelen bir yayılım ateşi altında buldular kendilerini. Böyle bir saldırıya hazırlıklı olan grupların askeri güvenliği sağlamakla görevli militanlar derhal ateşe karşılık verdiler.

Ancak, kitle arasında çıkan büyük panik nedeniyle, birçok kişi ezildi, bir bölümü kiliselere sığındı. Halk olay yerine gelen Kızılhaç ve Hastane ambulanslarına güvenmediği için ölümleri ve yaralıları sağlık görevlilerine vermedi, kiliselere taşıdı.

22 Ocak günü çatışmalar, akşam geç saatlere

Devrimci Halk Bloğu yanlısı işçilerin gerçekleştirdiği kilise işgali.

Artvinden Sevgilerle,

Mektubuma başlamadan önce Tanrı selamlarını sunur hasretle ellerinden sıkarak, işlerinde başarılar dilerim.

Osman buralarda havadis soracak olursan hamdolsun şimdilik iyiyiz ve evi getirdik, yerleşik ve vazifeye 1.nci Şb.de vazifeye başladık ve devam ediyoruz. Bakalım ne zamana kadar devam edeceğiz. Sebebine gelince burada herkes siyasetle uğraşıyorlar. Bizde burada malum bunlarla uğraşıp duruyoruz. 30 yaşından yukarısı iyi. Aşağısı beş para etmez hepsini burada Çoruh Nehri akıyor oraya dökmek lazım. Ama burada o da olmuyor. Çünkü küçük yer affedersin bir mahallede oturursun öbür mahallede duyuluyor. Osman gözün aydın Demirel kazandı. Ama gel burda bize sor, sebebi malum seçim boykot dalgasından. Ama hayırlısıyla atlattık.

....

Yazan: Hasan Kılınc
Adres: Emniyet Müdürlüğü
ARTVIN

Polisin yetkilerini arttıran yasa tasarısı meclisten geçti.

TÜRK'çesi

Dili mi varmıyor?

Çalınan dosyalar üstüne, sayın Adalet Bakanı Ucuza bir açıklama yapmış. Al bir ucuz açıklama daha. Ne demek ola ben pek çıkartmadım. İşte, Milliyet'te çıkan sözleri ve tirnak içinde benim kafama takılan sorular.

"Çalınmış evrak, dosya ya da herhangi bir başka şeyin emaresi-ne rastlanılmamıştır" (Bak sen! Kuzum çalınmış şey senin koyduğun yerde değil de hırsızın götürdüğü yerde olmaz mı?) "Olayı yalanlamıyorum" (Eh buna da şükür, Çaldırdık denmez ya! "Kimse yığurdum kara demez"

değil mi sayın Demirel?) "Ancak bakanlığımızdan çalınan herhangi bir şey yoktur."

(İmdi, 'hem' bazı dosyalar yok, hem de çalınan bir şey yok.

Bu nasıl oluyor? Aklıma bir Bektaşî fıkrası geldi: Vazî çık-mış kürsiye, başlamış Tanrı'nın varlığı üstüne vaaza. "Ne yederdir, ne göktedir" demiş "ne şurda-dır, ne burda..." Arka sıradaki Bektaşî dayanmamış "yok di-yeceksin ayanı dilin varmıyor".

Şavku G. TÜRK

Kendini tanıtmayı ve kabul ettirebilmeyi başarmış bir kuruluş

İFSAK

Ferda VOLKAN

İstanbul Fotoğraf ve Sinema Amatörleri Derneği İFSAK, bu alanda çalışmalarını sürdüren amatör kuruluşlardan biri. Örgüt üyelerini görebilir, düşünebilir, yorumlayabilir ve konuşabilir kılarken bunları fotoğraf alanında yetiştirmek amacıyla 20 yıldır etkinliklerini sürdürüyor.

İFSAK bugün kendini tanıtmayı ve kabul ettirebilmeyi başarmış bir kuruluş. Çalışmalarıyla dışı açılımını gerçekleştirmiş durumda.

Toplumumuzdaki, amatör uğraşlarla ilgilenmeyen kesimi kazanmak daha geniş kitlelere seslenebilmek, İFSAK'ın bu yolda sürdürdüğü çabalarından biri.

İFSAK'da tüm amatör dernekler gibi sorunları olan bir kuruluş. Devletin amatör kuruluşlara destek olması gerekirken, diğer birçok kuruluş gibi İFSAK'da bundan yoksun durumda. Üyelerinin ancak bir kaç saatlik çalışabilme süresinde gerçekleştirdiği sergiler (sorunların ağırlığına karşın İFSAK'ın başarısını sürdürü-

yor. Fotoğraf uğraşının getirdiği ağır ekonomik sorunlar rahat çalışma koşullarını sınırlı duruma getiriyor. Bunlara kültür mekanizmasındaki eksiklikler de eklendiğinde İFSAK'ın daha bilinçli örgütlenme ve dayanışmaya gitmesi zorunlu olmaktadır.

Bugüne kadar bir çok ulusal sergiyi gerçekleştiren İFSAK'ın en önemli başarısı gerçekleştirdiği yıl sonunda gerçekleştirdiği "uluslararası yarışma". Bu, İFSAK'ın aynı zamanda kuruluşunun 20. yılını kutlamasıyla fotoğraf sanatımız açısından da önemli bir olay.

Ülkemizde ilk kez gerçekleştirilen bu yarışma yeterince duyurunun kısıtlamalarına karşın çok büyük ilgi gördü ve 18 ülkeden 320 sanatçı 1543 yapıyla katıldı. Yarışma FIAP üyeliğiyle başlayan yurtdışına açılımı güçlendirdi ve değişik ülkelerin seçkin fotoğrafçıların yaptıkları bu sanatla uğraşan sanatçılar için faydalı oldu. Deney eksikliği ve yetersiz haberleşme koşullarına karşın başarıyla sonuçlanan

yarışma, fotoğrafçıları için uyarıcı nitelikteydi. Ürünlerin sunuluşunda artistik ve teknik açıdan iyi örnekler vardı.

Yarışmada batı ülkelerinin sanatçıların teknik başarıları dikkati çekerken, geri bırakılmış ülke sanatçıların anlatıcılık gücü çok belirgindi. Ülkemizden 33 sanatçının yaptığı bu yarışmada yer aldı. Teknik açıdan zayıf olmalarına karşın ülkemiz sanatçıların tümünün seçtikleri konuların sosyal içerikli olmaları ilgi çekti.

Yarışmada altın madalyayı siyah beyaz baskıda Pedro L. Roata (Arjantin), renkli baskıda, Janis Gaultis (SSCB) aldı. En başarılı yerli yarışmacı Hüsnü Gürsel ve en başarılı yabancı yarışmacı Willy Hengl (Avusturya) idi. Hengl, nisan ayında İFSAK'ın çağrısıyla ülkemize gelecek sergi açacak ve gösteri yapacak.

İFSAK teknik açıdan gelişim çalışmalarına hız verebilir uluslararası yarışma düzenlemelerini sürdürürse, gelişiminde olumlu adımlar atmış olacaktır.

PEDRO LUIS ROATA Arjantin

JEAN BELLEC Fransa

İstanbul Defterdarlığından ilanen Tebliğ

Mükellef ve Sorumlunun Adı Soyadı	Bilinen Adresi	Verginin nevi	Ceza: Kusura	Kusur: 348-349
144 - Mehmet Koparan	Hüdayendilar Cad. No:6 Sirkeli	Emlak Alım	"	"
145 - Kemal Soğuksu	Kasraali Cad. No: 77 Fikirtepe	"	"	"
146 - Lütfiye Soğuksu	"	"	"	"
147 - Necati Aktürk	Atatürk Mah. Fidan Sok. No:7 Ümraniye	"	"	"
148 - Fitnet Akteş	Cakmak Mah. Atalar Sok. No:48 Ümraniye	"	"	"
149 - Ali Bozkur	Argahan İshani 1/20 Üsküdar	"	"	"
150 - Muharrem Gürür	Mimarınan Çarşısı No:6 Üsküdar	"	"	"
151 - Vahide Topuz	Nuhkuyusu Cad. No:32 Üsküdar	"	"	"
152 - İrfan Birgöl	Kasraali Cad. Küne Sok. No:18 Fikirtepe	"	"	"
153 - Mahir Sebelci	Orman İstemei Azalafas Bölgesi Kartımanlı	"	"	"
154 - Hâşim Sarı	Kaptanpaşa Mah. Nariceği Sok. No:36 Şişli	"	"	"
155 - Kadir Bağlıban	Hocaapa Cami Sokak No:21 Sirkeli	"	"	"
156 - Arif Yılmaz	Kuyulu Orta Sokak No:9 Ümraniye	"	"	"
157 - Nüfel Yılmaz	Kosuyolu Kalfacesme Sokak No:16 Kadıköy	"	"	"
158 - Firdes Özdemir	Talatpaşa Cad. No:172, Gültape	"	"	"
159 - Yaşar Nuh	Kustepe Yoncalı Sok. No:32 Şişli	"	"	"
160 - Ahmet Gökçek	Kocacılar Cad. No:85 Vefa	"	"	"
161 - Ahmet Hıyılmaz	Alemdoğ Cad. Cakmak Mah. Ekmek Fab. Üsküdar	"	"	"
162 - Veli Gün	Tarlabası Kireçhane Sok. 42 Beyoğlu	"	"	"
163 - Muharrem Bryik	Söğütözü Yayla Muratreis Cad. No:8 Bakırköy	"	"	"
164 - Esma Varol	Bağrı Cat Köyü Samsun	"	"	"
165 - Mehmet Pangal	Sanayi Mah. Teknik Sokak Taşmadeni Eşya Sanli. 4.Levent	"	"	"
166 - Ali Ögüz	Saya Yokuşu Ayıcılık Sok. No:3 Ailbeyköy	"	"	"
167 - Hüslül Erdinc	Jandarma Mektep Sok. No:42 Yıldız	"	"	"
168 - Murat Çetinkaya	Sütlü Sokak No:110 Ümraniye	"	"	"
169 - Hamdi Sevaşçı	Kıskılı Çakıldag Cad. Üsküdar	"	"	"
170 - Ayşe Aydın	Kıskılı Ferah Sok. No:21 Üsküdar	"	"	"
171 - Saziye Kütük	Osmaniye Cad. Mengene Sok. 21. Çağaloğlu	"	"	"
172 - Osman Kütük	"	"	"	"
173 - Numan Özcan	Acıbadem Kurucuşme Alca Apt. No:3 Kadıköy	"	"	"
174 - Zeynep Özcan	"	"	"	"
175 - Şahin Güven	Alacam Lokantası Samsun	"	"	"
176 - Mehmet Erdoğan	Değirmen Arkası Sokak, No:22 Kasımpaşa	"	"	"
177 - Osman İter	Sereferendi sokak 11/2 Çağaloğlu	"	"	"
178 - Elif Ergin	Halıkad. 60/A Üsküdar	"	"	"
179 - İbrahim Kardemir	Selamsız Cad. Colak Cık. No:8 Üsküdar	"	"	"
180 - Ziyaeddin Oktay	Valide Atik Mah. Cami Sok. No:7 Üsküdar	"	"	"
181 - Ahmet Kar	Bağrıbaşı Cad. Setbaşı Otobüsü Dr. No:13 Üsküdar	"	"	"
182 - Hamdi Hancer	Yenişehir Tefcişci Sok. No:32 Ankara	"	"	"
183 - Süleyman Baydemir	Akıyık Öyuncü Sok. No:1/3 Sultanahmet	"	"	"
184 - Kezban Boydemir	"	"	"	"
185 - Halil Doğan	Yedigörmeli Kahve Sok. 12/2 Kadıköy	"	"	"
186 - Talat Özçelik	Rihtim Cad. Oğay İshani Karaköy	"	"	"
187 - Cemil Karagülle	Kemeraltı cad. 35/2 Karaköy	"	"	"
188 - Naciye Sentürk	Piyerloti Cad. No:65 Cemberlitaş	"	"	"
189 - Ali Ersoy	Yesilsoy. No:56 Ümr.	"	"	"
190 - Sami Ağaçhan	Zuhuratbaba Kartal Sok. 25 Bakırköy	"	"	"
191 - Mustafa Kayadelen	İstiklal Mah. Salir Nedim Sok. 25-2 Ümr.	"	"	"
192 - Mükerrrem Göçmen	Y. Kemal Mah. Timur Sok. No:71 - Levent	"	"	"
193 - Abdullah Yolan	Bulbulu Cad. No:59 Üsküdar	"	"	"
194 - Abdülhalit Tabakcı	Eski Postahane Yokuşu Kardeşler Apt. No:4 Üsk.	"	"	"
195 - Ali Akbaba	Hacı Ahmet Ebruzade Derah D.7. No:9 Kasımpaşa	"	"	"
196 - Emrullah Yeşil	Y. Dudulu Köyü Doğ. Evler No:126 - Üsküdar	"	"	"
197 - Hüseyin Adigüzel	"	"	"	"
198 - Süleyman Adigüzel	"	"	"	"
199 - Vahit Sürcü	Tayakadın Sok. No:5 Üsküdar	"	"	"
200 - Yakup Sürcü	"	"	"	"
201 - Ömer Akkaya	"	"	"	"
202 - İsa Ayar	"	"	"	"
203 - Arif Metin	"	"	"	"
204 - Rahman Ataş	"	"	"	"
205 - Kahraman Aras	"	"	"	"
206 - Kemal Aktas	"	"	"	"
207 - Mustafa Karahan	"	"	"	"
208 - H.İbrahim Erdemir	"	"	"	"
209 - İsmail Makbuloğlu	"	"	"	"
210 - Süleyman Ercan	"	"	"	"
211 - Lütfiye Keskin	"	"	"	"
212 - Abdurrahman Şimsək	"	"	"	"
213 - Nuri Ural	"	"	"	"
214 - Hatice Çavuşoğlu	"	"	"	"
215 - Salih Albayrak	"	"	"	"
216 - Mehmet Gül	"	"	"	"
217 - Mehmet Kutay	"	"	"	"
218 - Dursun Diler	"	"	"	"
219 - Bekir Dürühan	"	"	"	"
220 - Selahattin Sarıgül	"	"	"	"
221 - Sırrı Gülen	"	"	"	"
222 - Yaşar Aygün	"	"	"	"
223 - Abdurrahman Ekinci	"	"	"	"
224 - Fazlı Doğan	"	"	"	"
225 - Hatice Kalikan	"	"	"	"
226 - Eren Kalikan	"	"	"	"
227 - Ayten Yalçın	"	"	"	"
228 - Fatma İnceel	"	"	"	"
229 - İsmail Hüseyin	"	"	"	"
230 - Harun Sayın	"	"	"	"
231 - İzzet Karakaya	"	"	"	"
232 - Mustafa Kuyucu	"	"	"	"
233 - Fahrettin Aydın	"	"	"	"
234 - Mesure Vural	"	"	"	"
235 - Mehmet Kaya	"	"	"	"
236 - Kanber Alıncayır	"	"	"	"
237 - Salim Türk	"	"	"	"
238 - Hüdaşer Karakaya	"	"	"	"
239 - Selahattin Kiliç	"	"	"	"
240 - Niyazi Işık	"	"	"	"
241 - Fazlı Aydın	"	"	"	"
242 - Ayten Yeşildal	"	"	"	"
243 - Enver Okumuş	"	"	"	"
244 - Nurettin Alkan	"	"	"	"
245 - Mehmet Koc	"	"	"	"
246 - Teyfik Serifoğlu	"	"	"	"
247 - Doğan Mikat	"	"	"	"
248 - Oruç Akar	"	"	"	"
249 - Halil Özcan	"	"	"	"
250 - Nalim Kanyılmaz	"	"	"	"
251 - Ahmet Çalik	"	"	"	"
252 - Dursun Soysal	"	"	"	"
253 - Baki Kocak	"	"	"	"
254 - Ali Başkan	"	"	"	"
255 - Mustafa Hacilar	"	"	"	"
256 - İsmail Çakır	"	"	"	"
257 - Sevtet Güner	"	"	"	"
258 - Mustafa Çarsu	"	"	"	"
259 - Mehre Ali Polat	"	"	"	"
260 - Bayram Keren	"	"	"	"
261 - Asım Köse	"	"	"	"
262 - Kadir Eren	"	"	"	"
263 - Hüseyin Yılmaz	"	"	"	"
264 - Haydar Gündüz	"	"	"	"
265 - Necati Gündüz	"	"	"	"
266 - Özcan Arica	"	"	"	"
267 - Sami Yazıcı	"	"	"	"
268 - Durmuş Kuyruk	"	"	"	"
269 - Niyazi Tasci	"	"	"	"
270 - Niyazi Tasci	"	"	"	"
271 - Refis Aras	"	"	"	"
272 - Yusuf Olgar	"	"	"	"
273 - Kerim Kayık	"	"	"	"
274 - Yusuf Mandralı	"	"	"	"
275 - İsmail Karper	"	"	"	"
276 - Hayri Erdoğan	"	"	"	"
277 - Alaattin Sakarya	"	"	"	"
278 - Hüseyin Özcan	"	"	"	"
279 - Hasan Özcan	"	"	"	"

Üsküdar Emlak Vergi Dairesi Mükelleflerinden olup adları ve Soyadları yukarıda yazılı mükellefler namına mali kaza mercileri kararlarına müsteniden hesaplanan vergi ve cezalar sebebi ile tanzim olunan ihbarname mükelleflerinin bilinen adreslerinde bulunamaları dolayısıyla tebliğ edilmemiş olduğundan 13 Sayılı V.U.K'nun 103-106-ncı maddeleri hükümlerine göre ilgililerin ilan tarihinden itibaren başlayarak bir ay içinde vergi dairesine bizzat veya bizzat kale müracaat etmeleri veya tahhütlü mektup veya tasarrufla açık adreslerini bildirmeleri halinde kendilerine süre ile kayıtlı tebliğ yapılabileceği bir ayın bitiminden itibaren bulunmayan ve adreslerini bildirmeyenler hakkında ise bu ilanın neşri tarihinden itibaren bir ay sonunda tebliğ yapılmış sayılacağı ilanı olunur.

(Basın: 10741) - 325

DİSK EĞİTİM KÜLTÜR MERKEZİ (DKM)

1 MAYIS AFİŞ YARIŞMASI

Afiş yarışmasının konusu, işçi sınıfının birlik, mücadele ve dayanışma günü olan "1 Mayıs"tır.

Yarışma tüm sanatçılara açıktır.

Yarışmaya katılan yapıtlar 50X70 cm boyutunda olmalıdır. Yapıtların son teslim tarihi 28 Mart 1980 saat 17.00'dür.

Değerlendirme sonucu seçilecek bir yapıta 50.000 TL. 1.lik DİSK Büyük Ödülü verilecektir. Ayrıca 50.000 TL. tutarındaki Özel Başarı Ödülleri en az 5 en fazla 10 yapıt arasında dağıtılacaktır.

Seçici Kurul Üyeleri:

(Soyadların alfabetik sırasına göre düzenlenmiştir.)

Yurdaer Altınbaş	Grafikçi
Cihat Aral	Ressam
Murat Belge	Sanat Eleştirmeni
Tevfik Bilgin	DİSK Basın Yayın Dairesi Müdürü
Ferit Erkmen	Grafikçi-Matbaacı
Bülent Erkmen	Grafikçi
Mengü Ertel	Grafikçi
Rıza Güven	DİSK Genel Başkanvekili
Sükran Kurdaş	Yazar
Tan Oral	Karikatürcü
Fikret Özyam	Fotoğrafçı

Ayrıntılı bilgi için "DKM DİSK Merter Sitesi, Topkapı, İstanbul" adresinden şartname isteyiniz.

(Demokrat:324)

Orhan YEŞİLBİCAN

(1956-...)

Yönetim Kurulu üyesi Orhan Yeşilbican 20.1.1980 Pazar günü gözü dönmüş canilerce öldürülmüştür.

Anısını yaşatacağız.

Milli Kütüphane Yardım Derneği Yönetim Kurulu

(Demokrat: 317)

Şabit TORUN

(1958-...)

Anti-emperyalist, Anti-Oligarşik Demokratik Halk Devriminin yiğit neferleri, faşist çetelerce katledildi.

Mücadeleleri mücadelemiz olacak.

SABİT, EMİN YOLDAŞLAR OLUMSUZ, KARARIMIZ KESİN, HİNCİMİZ SONSUZ. FAŞİZMİ EZECEĞİZ.

BANKA-DER TDTCE-DER

Emin ARSLAN

(1959-...)

Genç ZİRAAT-DER ASAK-DER

(Demokrat: 320)

İSTANBUL BİRLİK SAHNESİ

1941 - 1942 'den İNSAN MANZARALARI NAZİM HİKMET

SUNAN: MERAL TAYGUN Derleyen ve Reji: Vefa Öngören Slaytlar: İsa Çelik Dekor-Kostüm: Metin Deniz

Salı-Çarşamba-Perşembe 18.30 Perşembe 21.00 KENTER TİYATROSUNDA

Tel: 46 35 89 - 47 36 34

(Demokrat: 330)

YERALTİ MADEN-İŞ'in 4 MÜCADELE YILI FOTOĞRAF ALBÜMÜ

Yeraltı Maden-İŞ'in kurulduğundan bugüne yaptığı, grevlerden, direnişlerden seçme Siyah-Beyaz ve renkli 52 fotoğraf.

30 sayfa 1. hamur kağıda orset baskı 50 TL. 10 adet-ten aşağı isteklerde posta pulu gönderilmesi, toplu isteklerde % 20 indirimli ve ödemesi kolaydır.

İsteme Adresi:Yeraltı Maden-İŞ Yayınları Selanik Cad. 50/14 Yenisehir / ANK.

(Demokrat: 331)

İLAN

İSTANBUL 13. İCRA MEMURLUGUNDAN

DOSYA NO: 1979/8209

Mahcuz olup satılmasına karar verilen 60.000 TL. değerinde 76 95 99 numaralı telefonun intifa hakkının birinci satışı 29.1.1980 günü saat 12.30-12.45 arasında dairemizde satılacak paraya çevrilecektir. O gün mahcuz telefonun intifa hakkına % 75 müsteri çıkmadığı takdirde ikinci satışı 30.1.1980 günü aynı yer ve saatte yapılabileceği, o gün mahcuz paraya ile ihale olunacaktır. Tebliği ve damga resmi alıcısı alttır. Almak isteyenlerin belli gün ve saatte mahallinde görevli icra memuruna müracaatları ilan olunur. 24.1.1980

(Basın: 589) - 326

İLAN

İSTANBUL 10. ASLİYE HUKUK HAKİMLİĞİNDEN

DOSYA NO: 979/251

Davacı Ayşe Kaçar tarafından davalı Nihat Kaçar aleyhine ikame olunan boşanma davasının açık duruşmasında: İstanbul, Karagörmük, Kalfa Sokak No: 18'de mukim iken halen ikametgâhi meçul ve yapılan zabita tahkikatına rağmen de bulunamayan davalı Nihat Kaçar'a dava dilekçesi ve duruşma gününün ilanen tebliğine karar verilmiş olduğundan mahkememizin 979/251 esasında kayıtlı ve 7.3.1980 saat 9.30'a muallak bulunan davanın duruşmasına gelmeniz, gelmediğiniz takdirde bu defa hakkınızda giyap kararı çıkarılacağı hususu tebliğ yerine kaim olmak üzere ilanen tebliğ olunur. 8.1.1980

(Basın: 586) - 329

İLAN

İSTANBUL ASLİYE 5. TİCARET MAHKEMESİ BAŞKANLIĞINDAN

DOSYA NO: 979/465

Milangaz Tic. ve San. A.Ş. tarafından Avram Laçın, Anna Laçın, Raffaele Weissy aleyhine açılan dava:

Davalılar Avram Laçın, Raffaele Weissy'nin İzmir Atatürk Cad. No: 142, Anna Laçın'ın İzmir 1391 Sokak No: 92/2 adreslerine çıkarılan tebliğatlar bila tebliği gelmiş zabita tahkikatında bulunamadığından dava arzusallının ve davalinin ilanen tebliğine ve duruşmanın 20.3.1980 saat 10'da yapılmasına, gelmedikleri takdirde adlarına giyap kararı çıkarılacağı hususu tebliğ yerine kaim olmak üzere ilanen tebliğ makamına kaim olmak üzere keyfiyet ilan olunur.

(Basın: 583) - 328

İLAN

</

Salvador'da çatışmalar bütün ülkeye yayıldı

Salvador'da çatışmaların başkent dışında da yayıldığı ve Ulusal Muhafızlar ile gerillalar arasındaki çatışmalar sırasında 15 kişinin öldüğü bildirildi. Bu arada bir açıklama yapan Salvador'daki cunta hükümeti, geçen salı meydana gelen olaylardan ve 21 kişinin ölümünden aşırı sağcı grupları sorumlu tuttu.

Geçtiğimiz hafta Türkiye'deki Kanlı Pazar olaylarına benzer biçimde silahsız gösteri yapan büyük bir kitle toplantısının üzerine çeşitli yönlerden saldırı yapıldı ve birçok kişi öldü.

Yayınlanan hükümet bildirisi de, "Ordunun baskın önlemleri alması zorlamak amacıyla 'sağcı grupların terör eylemlerine hız verildiği' bildirildi. Bu yolla bugünkü bunalmış olan Romero diktatörlüğü kurumlarının yeniden diriltileceği çalışıldığını belirten hükümet bildirisi, bu unsurların yapılan ileriye dönük reformların engel-

lemek istediği savunuldu. Ote yandan başkent 103 km güney doğusunda bulunan Usulután'da Ulusal Muhafızlar Halk Kurtuluş Ordusu (FPL)'na bağlı gerillalar arasında meydana gelen çatışmalarda 4 kişi öldü, çok kişi de yaralandı.

Başkentten 14 km uzakta Apopá'da ise devlet sanayi malları okulu başkanı ait olduğu sanılan bir ceset bulundu. Cesetin FPL Bayrakına sarılı olduğu ileri sürüldü.

Demokrasi

(Baştafı 1. Sayfada)
Bizi tesum olmaya çağırıyor. Ya teslimiyet, ya da mücadele. Teslim olmak mıyız? Hayır. Elbette hayır. Bin kere hayır. Önemizde iki yol var: Birincisi bir avuç zorla asalağın bizi daha fazla sömürmesine boyun eğme. Diğeri ise mücadeleye. Burjuvazi kavgaya davet etti bizi. Davetleri

İslam Dışişleri Bakanları Konferansı başlıyor

Afganistan'daki Sovyet müdahalesi üzerine toplantıya çağrılan İslam Ülkeleri Dışişleri Bakanları bugün Pakistan'ın Başkenti İslamabad'da bir araya gelmeleri bekleniyor.

Toplantının bir gün ertelenmesi üzerine, İran'ın da konferansa katılacağı bildirildi. Bilindiği gibi İsrail-Mısır ilişkilerinin normalleştirilmesinin yitirilmesi nedeniyle İran toplantısına 26 Ocak'ta katılımına karşı çıkmıştı. Ote yandan FKO ve Şiye Güney Yemen,

Cezayir ve Libya gibi Arap ülkelerinin oluşturmaya çalıştığı "Kararlılık Cephesi" üyelerinin de toplantıya katılmaları bekleniyor.

Bu arada bir açıklama yapan Afganistan hükümeti bu toplantıya katılmayacağını açıkladı. Afganistan, daha önce yaptığı açıklamada ise böyle bir toplantının düzenlenmesine karşı olmakla birlikte, toplantıya katılmayacak şekilde de katılacaklarını bildirmişti.

Türkiye Dışişleri Bakanı Erkinin ise İslamabad'ında bulunduğu bir demec vererek, Türk hükümetinin Afganistan olaylarının önünde durduğunu ve "Sovyet müdahalesi ve işgali" olarak nitelediklerini ve konferansa da aynı tutumunu sürdüreceklerini açıkladı. Erkinin İslamabad'da Türk Heyeti ve elçilik görevlileri ile ortak bir toplantı düzenliyerek durum değerlendirmesi yaptı. Toplantıya Türkiye'nin Afganistan Büyükelçisi İlhan Bakay'da katıldı.

Adana YSE

(Baştafı 1. Sayfada)
YSE Müdürü İsmet Çetin'in partizanca bir tutumla işlerine son verdikleri işçiler, yaptıkları ortak açıklamada, adı geçen müdürlüklerde daha önce hamallık yapan MHP ve UGD'li faşistlerin sefih kadrolarına getirildiklerini öne sürdüler. İl ve Bölge Müdürlüğü'nde AP'li ve faşist olmayan görevliler üzerindeki baskıların gün geçtikçe arttırıldığını da belirten işçiler "Akaryakıt sıkıntısının çekildiği bir sırada işlerine son verilmesi istenen arkadaşlarımız sürekli araziye gönderiliyor. Tehditle istifaya zorlanıyorlar. Uygulamada eşine rastlanmayacak şekilde İl YSE eski Müdürü Teşvîş Şefliği'nin emrine memur olarak atandı" şeklinde konuştular.

Şekere de

(Baştafı 1. Sayfada)

"Kristal (toz) şeker, kupa şeker, domke kupa şeker ile rafine kristal şekerin fiyatları yeniden düzenlendiğinden şeker satışları 26/1/1980 Cumartesi günü (dün) saat 07.00'den 28/1/1980 Pazartesi günü (yarın) saat 17.00'ye kadar bütün yurtta durdurulmuştur. Şeker imalat ve ticaret amacıyla elerinde bulunan durum gerçek ve tüzel kişilerin yapacakları işlemler 26/1/1980 tarih ve 16881 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanan Maliye Bakanlığı tebliğinde açıklanmıştır."

ÜGD Giresun

(Baştafı 1. Sayfada)

rekifler veren belgeler ele geçirildi. Güvenlik kuvvetlerinde ele geçirildi ve birinde "TTKY" imzası bulunan yazıda, bölgedeki POL-DER'li polislerin, il genelinde yüksek okula girişi kısıtlanarak, "komünistlerin" adreslerinin (bir hafta içerisinde) saptanarak "Genel Merkeze" bildirilmesi direktifi verildi. Yakalanan belgeler de ayrıca "CHP'li ve komünistlerin etkili olduğu belediyelerde yıkıcı muhalefetin gerçekleştirilmesi" istendi.

Elde edilen belgeleri ilgili güvenlik makamlarına gönderen Giresun Vali Muavini Dursun Balkaya ise konu ile ilgili olarak açıklama yaptırmak istemedi.

Taksi ve

(Baştafı 1. Sayfada)

zamlı ücret alan taksi ve dolmuş şoförlerinin "Benzini 35 liraya ağırlar mı?" dediklerini ve zamlı ücret vermeyenleri indirdiklerini söylediler.

Normal benzin fiyatlarının 32 süper benzin fiyatlarının 35 liraya çıkarıldığına açıklaması üzerine taksiler ve dolmuş şoförleri zamlı tarife uygulamaya başladı. Taksiler ve dolmuş şoförleri zamlı ücret alan taksiler ve dolmuş şoförleri "Benzini 35 liraya ağırlar mı?" dediklerini ve zamlı ücret vermeyenleri indirdiklerini söylediler.

Kağıt

(Baştafı 1. Sayfada)

Batı da ise değişik yollardan devlet desteği yapıyor. Örneğin, farklı vergi sistemi kağıta indirir, PTT araçlarında indirir, televizyona kısıtlı reklam vermesini gibi. Bu güne kadar buna benzer bir sistem burada da vardı. Sistemin iyiliğini veya kötülüğünü tartışacak değiliz, çünkü son zamanlarda basına tanınan bir devlet desteğinden rahatsız olan grupları Parlamento'ya kadar getirmişlerdir.

Mühim olan bundan sonrasıdır. Şimdi gazeteler kamuoyu görevi üstlenmelerinden dolayı hiç bir aynacık sağlanmayacaktır. Şimdi bekleyip kağıt kaplanlarını görelim.

NECATİ ZİNCİRKİ-RAN: GUNAYDIN GAZETESİ YAZARI:

Kağıt fiyatlarına yapılan yüzde 450 oranındaki

TÜTED'in

(Baştafı 1. Sayfada)

sının, üretim ve hizmet alanlarında görev yapan teknik eleman ve teknikerler tarafından tepki ile karşılandığını belirtir.

Cihan Hamsiç'in mektubu devamla şöyle: "Hızlı fiyat artışları getirilen işçiler, üzerindeki ekonomik baskılar her geçen gün artmaktadır. Demokratik örgüt ve örgütlenmeler planlı ve örgütlü saldırılarla mücadele etmektedir.

Tekniker toplumu, yasalarda çalışan sendikalar içinde de meslek örgütleri kurulmuş ve bu örgütlerin de işçilerin yanında durdukları bir ortamda, bütün bu nedenlerle son zamanlarda yeniden gözden geçirilmesi basın hayatının devamı bakımından gerek vardır.

İzmir'de gözaltına alınan öğrencilerden 255'i serbest bırakıldı

İZMİR (DEMOKRAT)

TARİŞ'teki olayları protesto etmek amacıyla eylem yapan Ege Üniversitesi öğrencilerinden gözaltına alınan 341 kişiden 127'si daha önceki gece mahkeme tarafından serbest bırakıldı. Böylelikle serbest bırakılanların sayısı 255'e ulaştı. Gözaltına alınan 86 öğrencinin de sorgulamasının sürüldüğü bildirildi.

Yektililerden alınan

bilgiye göre, Ege Üniversitesi'nde meydana gelen olaylar nedeniyle gözaltına alınanların sayısı 255'e yükseldi. Gözaltına alınan öğrenciler, "öldürmeye teşebbüs, devlet güvenlik kuvvetlerine saldırı karşı koyma, amme ve öğretim binalarını tahrip, 6136 sayılı kanuna muhalefet, gösteri yürüyüşü kanununa aykırı davranışlar"la suçlanmışlar.

İPLİK-İŞ "TARİŞ İŞÇİLERİNİN SANLI DİRENİŞİNİN YANINDAYIZ"

Ote yandan İplik-İş Merkez Yürütme Kurulu adına Genel Eğitim Sekreteri Mustafa Işık yaptığı basın açıklamasında "İşbirlikçi tekelciler, işçi sınıfı ve diğer emekçilerin devrimci gelişimi karşısında ezme ve sindirme planlarına giderek hız verdiler" dedi.

Mustafa Işık'ın basın açıklaması şöyle: "Özellikle gelişen kitlesel hareketlere karşı faşist saldırı ve provokasyonlarla devrimci hareket parçalanmak ya da hiç olmazsa kitlesellikten kopartılıp bireysel çabalar düzeyinde tutulmak isteniyor. Son olarak TARİŞ işçilerinin devrimci mücadelesine yapılan saldırı bu açıdan ortaya çıkarıyor. İşçilerin Bakanlık- nın doğrudan emri ile TARİŞ işçilerine boşaltılan kurşunlar, doğrudan işçi sınıfının genel devrimci mücadelesini hedeflemektedir.

Ama TARİŞ işçileri yalnız değildir. TARİŞ direnişine omuz vermek işçi sınıfı ve tüm devrimci güçlerin görevidir ve bu görev yerine getirilmeye başlanmıştır ve devam edecektir.

TARİŞ işçilerinin yanında olduğumuzu, bu konuda üstümüze düşeni yapacağımızı ilan ediyoruz.

Kağıt zamları yakındığımız okuma oranında da geniş ölçüde etkileyecek ve kültür bakımından da ağır tahribat yapacaktır. Ayrıca bu zamlar basın özgürlüğünü de kısıtlayacaktır ve bu esef verici bir durumdur. Bütün bu nedenlerle son zamanlarda yeniden gözden geçirilmesi basın hayatının devamı bakımından gerek vardır.

Siverek'te

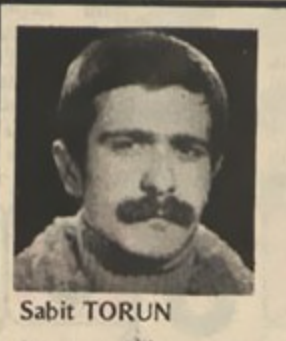
(Baştafı 1. Sayfada)

Gözaltına alınanların yakınları, götürülen 700 kişiden bugüne kadar hiçbir haber alamadıklarını ve hayatlarını kuşku duyduklarını açıkladılar.

Bilindiği gibi, Bucak ailesi Urfa'da, binlerce dönüm toprağı ve birkaç köyün sahibi durumundadır ve uzun zaman beri toprakları kaynaklanan çatışmalar bölgede sürmektedir.

SABİT TORUN
(1958-...)

EMİN ARSLAN
(1959-...)

ONLAR, Emperyalizm, Faşizm ve Şövenizm karşı emekçi halkın kurtuluşu uğrunda mücadele ettiler. Anıları mücadelemize önder, yaşamı onurumuz olacak.

GAZİ'Lİ FEN'Lİ, TEKNİK ÖĞRETMEN'Lİ, ATIL'Lİ, ANADOLU İCZAL'Lİ, ESYOO'LU KURTULUŞ TARAFTARLARI

(Demokrat: 319)

EMİN ARSLAN
(1959-...)

BALGAZ-DÖKME-BESTEPE-YENİMAHALLE-EMEKEK SİMLERİ KURTULUŞ TARAFTARLARI

(Demokrat: 321)

DUYURU

Demirgözü Oğlan Genel Kurulu aşağıdaki gündemi görüşmek üzere saat 10.00'da Bakanlık Konferans Salonunda 7 Şubat 1980 Perşembe günü toplanacaktır.

Gündem:
1. Açılış ve divan seçimi,
2. Yönetim ve Denetim Kurulu raporlarının okunması,
3. Yönetim ve Denetim Kurulu raporlarının okunması,
4. Seçimler,
5. Tüzük ve yönetmelik değişikliği,
6. Bütçe ve kadro görüşmeleri,
7. Dilek ve temenniler.

İÇİŞLERİ BAKANLIĞI MEMUR YARDIMLAŞMA DERNEĞİ
(Demokrat: 323)

Mazlumun ahi

miyiz?
—Ne? Konuşacağız?
—Son gelişmeler...
Devalüasyon...zamları...
—Olur konuşalım.
—Ne diyorsunuz, nasıl değerlendiriyorsunuz?
İsterseniz de, devalüasyon nedir, ondan başlayalım...

—Artık öğrendik bu kelimenin ne olduğunu... Son beş senedir o kadar çok lafı edildik ki, öğrenmek zorunda kaldık...
—Zam demek değil mi bu kısaca?
—Paranın düşmesi diyorlar ya, bana göre zam demek. Çünkü her seferinde, bu devalüasyon denen zıkkımın adından zam furusu kapladı ortalığı.

—Peki, son yapılan devalüasyon için ne diyorsunuz?
—Ne diyeceğim, "Allah" derim. Bizim için, biz işçiler için tam bir yitkim... İhtiyacımız kesilecek yine. Yalızdık, çizildiği kadarıyla bu seferki oldukça büyük. Kömür, şeker, benzine, demir, çok büyük miktarlarda zam geldi bile... Eh, bunlara zam gelince de, bu demektir ki, içinden içine her şey zam gelecek. Kiraya, yol parasına, ekmeğe, elbiseye, akla gelen her şeye zam bindirecekler... Nasıl dayanır millet buna?

—Kıyayın var mı?
—Üç... Üç de küçük daha... Bir ortaokulda bir ilkin birinde, değeri de süit kuzu...
—Ücretin?
—Onbir senedir çalışıyorum, elime geçen para ayda 7 bin... Sosyal haklar ile birlikte 8-9 bine çıkarıyor elime geçen para...
—Kıradasın mı?
—Kıradayım ya... Bir gecekinda...
—Kıra ne kadar?
—Üç bin...
—Peki nasıl geçinebili-

yorsun?
—Buna geçinmek dersem, geçinmiyoruz. İste... Et yemeyiz, somun ekmeğe talim edersen, çocuk çocuğun boğazından kesersen, geçiniriz...
—Ya şimdi ne yapacaksınız?
—Bu zamlardan sonra...

—Şaştık kaldık şimdi... Nerden keşif geçinmiyoruz... Bilemiyoruz. Keskek bile geçinebilir miyiz, bilemiyoruz... Bir de kalkıp, radyodan televizyondan dalga geçer gibi, "Bu zam kararlarını milletten iyiliği için, hayır için yaptık" diyorlar. Dün de aynı şekilde söylüyorlardı, şimdi de...

—Nasıl?
—Nasıl var mı? Her gelen aynı teraneyi okuyor. Zam yapıyorlar, "Bunu milletimizin geleceği için yaptık..." diyorlar. Gel de sinirlenme... Ama hepisi aynı şekilde konuşuyor. Önce AP'isi ile, MSP'isi ile, MHP'isi ile, CDP'isi ile geliyor oturdular. Ortalık karıştı, bir yandan olaylar çoğaldı, bir yandan da her şey pahalılaşmaya başladı... Hem de hızla. Ardından CHP geldi. Milletten canına tak etmişti, bunun için umutlanıyordu CHP'den... Ben de umutlu idim... Biraz işler düzeldi diye... Üç-beş kuruş daha fazla zam alırdı diye... Belimizi bir parça olsun doğrulturdu diye... Ne gezer? O da aynı şeyi yaptı... O da zam yaptı demediler... Saldırdılar ve olaylar da kesildi...

—İzin verisen, bir soru sormak isterim tam bu noktada...
—Nasıl?
—Sorucağım şu, bu gün de var bu saldırılar... Nasıl değerlendiriyorsun bu saldırıları... Bu olayla-

lar... Ardi, arkası kesilmiyor...
—Önceleri hiç bir şey anlamıyordum... Sağ-sol diyorlardı, ben de öyle görüyordum... Doğrusu üzüliyordum. Gençceğ insanları öldürüyorlar diyorlardı...
—Peki ya şimdi?
—Şimdi değil, ta CHP dönemine başladık değişim benekli düşünce... Bakalım ki, olaylar artık yalnızca öğrenciler arasında geçmiyor. İşçilere de başladılar saldırıya. Bir yandan grevler ertelenmeye, diğer yandan da doğrudan doğruya fabrikalara saldırıya başladılar... İşte, işçiler de öldürmeye başladılar... Andan itibaren bende şafak attı. Demek ki, dedim, mesele gençler öğrenciler arasında bir mesele değil... Esas mesele başka...

—Kim peki saldırıyor?
—Bize biz işçilere kim saldırıyorsa, öğrenciye de, öğretmene de, köylüye de, meşhur adamlara da saldırıyorlar onlar... Hakk olana, haklıdan yana olana, fakire, fakirden yana olana saldırıyorlar aynı...
—Neyse, dilersem biz yine dönelim zamlara...
—Dönelim... Nerede kalmıştık? ... Ha, evet, şu an şaşkıncı ama ne yapacağımızı biliyoruz aslında... Şaşkınlığımız zamların birden bastırmasından... Çok büyük miktarda bastırmasından... Çok değil, bir hafta içinde, piyasada ne varsa hepsine öyle büyük zamlar bindirecekler ki, ateşten gömlek olacak hayat... Olacak olan bu...
—Son olarak diyeceğin bir şey var mı?
—Olmasın olur mu? Duyuyoruz ki, bir takım kanunları değiştiriyor-

lar. Bu arada Sendikalar Kanunu falan da varmış bu işte. Diğerlerini zaten geçirdiler Meclis'ten. Eğer, hak aramamız da mani olurlarsa, gelen zamlara karşı bizim de zam almamıza karşı çıkırlarsa, kötü olur... Kısacası, bizlerin de söz söyleme hakkımızı elimizden tümüyle alırlarsa kötü olur... Hani bir söz vardır, çok doğrudur: "Mazlumun ahi, indirir şahı"...

İran'ın

(Baştafı 1. Sayfada)

lık Seçimi'nin güçlü adaylarından eski Deniz Kuvvetleri Komutanı Amiral Ahmet Madani'nin oyların yüzde 20'sini aldığı bildirildi.

İran'da seçimler bugün de devam ediyor. Şu ana kadar resmi sonuçlar açıklanmamasına karşın, ülkenin her yerinde Beni Sadr'ın değişmeyen bir yüzde 70'lik orana sahip olduğu bildiriliyor.

Seçimler, İran'ın Türkiye Büyükelçilik ve Konsolosluklarında yapıldı. İran İstanbul Konsolosluğu'nda İranlıların bir bölümü oy kullanırken, öğrencilerin önemli bir bölümü de oy kullanmayacaklarını ve seçimleri boykot ettiklerini açıkladılar. İstanbul Konsolosluğu'ndaki oyların sayım işlemleri sonucunu kullanan 464 oylardan 360'ının Beni Sadr'a ait olduğu açıklandı.

Bilindiği gibi İran'da son yapılan Başkanlık seçimlerinden önce üç ayrı seçim daha yapılmıştı. İran İslam Cumhuriyeti'nin onaylandığı referandumdan sonra, İran Anayasası'nın hazırlamakla-

görevli Birlikçiler (Fakihler) Meclis'in 72 üyesini belirlemek amacıyla bir seçim yapılmıştı. Üçüncü seçim ise, İran İslam Anayasası'nın onaylanmasında ilgiliydi. Son olarak da önceki gün yapılan Başkanlık seçimleri gündeme geldi.

Her dört seçimde de bazı gruplar seçimleri boykot etti. Boykotların temel nedeni Humeyni'ye tamman olağanüstü yetkiler ve İslamcı gruplar dışındaki akımların seçimlere olanak tanımamasıydı. Ayrıca 72'ler Meclisi seçilirken KDP Adayı Kasımlı seçimleri kazandığı halde, bu sonucu iptal edilmisti. Dün yapılan seçimlerin İslamcı sol eğilimli Halkın Mücahitleri grubu yanında hemen bütün sol gruplar seçimleri boykot ederken, TÜDEH ve CKP yanlısı gruplar boykota katılmadı.

HABERİN İÇİNDEN

(Baştafı 1. Sayfada)

ğil, üç çeşit döviz fiyatı ortaya çıktı.

1- Genel olarak uygulanan 1 Dolar - 100 Lira kuru

2- Gübre ve tarımsal ilaçlar ve bunları hammaddeleri için uygulanan 1 Dolar - 55 Lira kuru

3- Sanayiye ihracatçıların yapacakları aramalı ve hammaddeleri ithalata izin verilmesi uygulamasına göre uygulanan 1 Dolar - 42 Lira kuru

4- Tarımsal İHRACATTA GİZLİ VERGİ ALINIYOR

Bunun gibi tarımsal ürün dış satımında da ihracatçıların eline geçecek para 1 Dolar - 70 Lira esasa uygun olmayacak. Çünkü, bazı tarımsal malların ihracat bedeli üstünden gizli bir vergi alınacak. Bu verginin adı, "Fiyat, istikrar primi"dir. Ama aslında bu bir ihracat vergisidir. Tarımsal dış satımdan "istikrar primi" adı altında alınan vergilerin miktarları şöyle:

* Undan kiloda 6 lira.
* Zeytinyağından kiloda 27 lira
* Tiftikten kiloda 400 lira.
* Antep fıstığından.
Çıtlak kiloda 190 lira.
İç kabuklu 360 lira.
İç soymuş kiloda 450 lira.
* Incirden kiloda 114 lira.

* Hurdadan kiloda 20 lira
* Kuru üzümünden kiloda 60 lira.
* Fındıktan kiloda 150 lira.
* Pamukta :
Çukurova kiloda 36 lira.
Ege tipinde 41 lira
* Canlı hayvandan kiloda 25 lira.
* Buğdaydan kiloda 420 lira.
* Pamuk ipliğinden kiloda 40 lira.

Görüldüğü gibi yeni Türk parası düzenlenmesinde katı kur kalmamış, başka bir isimle yeniden ve daha yaygın olarak uygulamaya konulmuştur. Yukarıdaki hesaplara göre örneğin Tiftik 1 Dolar - 64 Lira. Buğdayda 1 Dolar - 38 Lira, Antep fıstığında 1 Dolar - 42 Lira, Incirde 1 Dolar - 42 Lira, Kuru üzümde 1 Dolar - 47 Lira, Pamukta 1 Dolar - 50-80 Liradır. Sanayi ürünlerinin dış satımında akıl almayacek teşvikler getirilerek tarımsal ürünler ve pamuk ipliğinden vergi alınması chetine gidilmesi dikkate

NE ALIRSAN 12.5

EMKE

Demokrat

Çatalçeşme sok.No:50
Cağaloğlu/İSTANBUL
Telefon: 28 08 15
Yıl: 11 Sayı: 3275/33
Ankara Bürosu:
Konur Sok. 24/19
Kızılay/ANKARA
Telefon: 17 01 41

BAS-SAN Basın Yayın
Sanayi ve Ticaret A.Ş.
adına imtiyaz sahibi
Dursun AKÇAM
Genel Koordinatör
Arslan B. KAFAOĞLU

Yazışleri Yönetmeni
Bülent ÖZÜKAN
Sorumlu Yazışleri Müdürü
Işık YURTÇU

Ankara Temsilcisi
Dr. Ergin ATASU

ABONE
KOSULLARI
Yurt içi
3 aylık 675.- TL
6 aylık 1350.- TL
1 yıllık 2700.- TL
Yurt dışı
3 aylık 1350
6 aylık 2700
1 yıllık 5400

İLAN KOSULLARI
2,3. sayıların (sütcm) 400 - TL
Devam sayıları (sütcm) 450 - TL
İlan sayfaları (sütcm) 320 - TL
Doğum, nisan, evlenme, ölüm, teşekkür (1 süt, 5 cm) 700 - TL
Yayın ilanları 400 - TL
Küçük ilanlar (kelimesi) 10 - TL

Demokrat ofset tesislerinde hazırlanmış Hürriyet ofset tesislerinde basılmıştır.

1980 BAŞINDA 79 EKONOMİSİ ÜZERİNE BİR SÖYLEŞİ

DÜZENLEYEN: CELAL KÜÇÜKER

Söyleşiye katılanlar: (Soldan sağa) Sadun Aren, Yalçın Küçük, Celal Küçük, İcen Börtüçene.

YALÇIN KÜÇÜK
ANKARA
İKTİSADİ
TİCARİ İLİMLER
AKADEMİSİ
ÖĞRETİM
ÜYESİ

SADUN AREN
DEVİRİMİ İŞÇİ
SENDİKALARI
KONFEDERASYONU
ARAŞTIRMA
ENSTİTÜSÜ
MÜDÜRÜ

İCEN BÖRTÜÇENE
DEVLET PLANLAMA
TEŞKİLATI
SOSYAL
PLANLAMA
DAİRESİ
ESKİ BAŞKANI

"Emekçinin satın alma gücü artık Türkiye kapitalizmine yetmediği gibi, onlara verilen ücret ve maaş kapitalistlerin dış pazara çıkışını engelliyor."

"Bugünkü bunalımdan, ekonomik kalkınmamızı hızlandırarak, ama gene bu düzen içinde kalarak kurtulma olanağı yoktur."

Kapitalizm içinde kalındıkça bunalımdan çıkış mümkün değildir

• C. KÜÇÜKER Bilindiği gibi Türkiye'deki kapitalizmin çeşitli çevrelerde yapılan değerlendirmelerinde tarihin en büyük bunalımını yaşadığı öne sürülüyor. Bu toplantımızda Türkiye kapitalizminin özellikle 1979'lar içinde yaşadığı bu büyük bunalımın genel bir çerçeveye sinisi çizmek, bu bunalımın nedenlerini ortaya koymak ve bu bunalımın 1980'de ve gelecekteki beklentileri hakkında ortaya atılan çözümlerin, çeşitli görüşlerin genel bir tartışmasını yapacağız. Bu açıdan ilk olarak DİSK Araştırma Enstitüsü Başkanı Sadun Aren'den 1979'daki Türkiye kapitalizminin bu bunalımını ortaya çıkaran nedenleri belli bir tarihi: perspektif

inde genel hatlarıyla anlatmasını rica edeceğim.

• SADUN AREN Türkiye bugün içinde bulunduğu ekonomik bunalıma, benimsenmiş olan kapitalist ekonomik sistemin yurt içinde ve uluslararası düzeydeki işleyişinin doğal bir sonucu olarak varmıştır. Hiç kuşkusuz işbaşına geçmiş olan çeşitli hükümetlerin izledikleri politikalarındaki isabet ya da isabetsizlikler bu bunalımda pay sahibidir ama bu marjinaldir. Aynı şekilde, emperyalizmin, yani kapitalizmin uluslararası düzeydeki işleyişinin Türkiye'ye yönelik kastının da (böyle bir kast olduğu ölçüde) gene bu bunalımda bir payı vardır. Fakat bu da mar-

jinaldır. Önemli olan sistemin kendisidir. Bugünkü bunalımdan, ekonomik kalkınmamızı hızlandırarak, ama gene bu düzen içinde kalarak kurtulma olanağı yoktur. Bizim kalkınma, bunalımdan kurtulma yolu olarak gördüğümüz gelişmiş memleketler düzeyine çıkmak bir kuruluş olmayacaktır, çünkü o düzeyde çıkmış olan memleketlerde de aynı bunalımı görüyoruz. Bugün ABD, Batı Almanya, İngiltere, Fransa yani kapitalizmin en gelişmiş memleketlerinde de şiddetli ekonomik ve sosyal bunalımlar var. O halde, bunalımdan çıkış, ancak emperyalist sistemin dışına çıkmak ve sosyalizme yönelmekle olanaklıdır.

• C. KÜÇÜKER Bu genel çerçeveye içerisinde Türkiye'deki kapitalizmin bunalımını, sanayileşme süreci kapsamında içinde değerlendirmesini, Sayın Aren'in sözlerine ilave edebilecekleri birlikte, Yalçın Küçük'ten rica edelim.

• YALÇIN KÜÇÜK Değerli hocamızın çizdiği çerçeveye bir iki noktada ilave ve açıklık getirmeye çalışacağım. Türkiye'nin bunalımı dediğimiz zaman, gerçekten bu bunalım tümüyle Türkiye'nin midir? Bunu bir noktada geliştirmek lâzımdır. Bugün Türkiye'nin içinde yaşadığı duruma belki de Türkçede pek kullanılan bir deyimle "Rüzgâr eken fırtına biçer" demek mümkün. Türkiye bu noktaya Sadun Hoca'nın da dediği gibi, emperyalist kapitalist sistemin içinde belli bir gelişmenin sonucunda geldi. Ve bunu daha da somuta indirgeyecek olursak Türkiye buraya, Defnir'in ve Demirel hükümetlerinin izlemiş olduğu politikaların doğal ve zorun-

lu bir sonucu olarak geldi. 1960'lardan sonra ve özellikle 1965'ten sonra Türkiye kapitalizmi dünya kapitalizminin içinde çok ilginç bir gelişme gösterdi. Türkiye, sanayicilerin sanayi patlamasına dedikleri bir olayı yaşadı. 1965-1967 diye bir başlangıç yılı alacak olursak, 1977-78 hatta 79 diye de bir son yıl alacak olursak, 10,12 yıl içinde Türkiye'nin çehresi bir anlamda değişmiştir. 1969 yılında Türkiye'de 4000 tane televizyon satılırken, bugün yılda 1 milyondan fazla televizyon satılıyor. 1960'ların ikinci yarısında Türkiye'de otomobil çok azdı, bugün Türkiye'de 100.000 binek yerli otomobil satılıyor. Çamaşır makinasının yıllık satışı 1 milyonu aştı. Ve Türkiye kapitalizmi bir yandan işçi döviz, bir yandan 1950'lerde Menderes döneminin yarattığı alt yapılarla, bolluklarla 1960'lara geldi. Alt yapı, enerji, ulaştırma açısından belirli bir temel hazır. Süleyman Demirel bu rahatlığın içinde ve dünya konjonktürünün elverdiği ve hiç birimizin aklına gelmeyen işçi dövizlerinin de rahatlığı içinde Türkiye'yi bir bolluğa alıstırdı. Türkiye kapitalizmi bu dönemde çok rahattı, altın devrini yaşıyordu. Yani, dayanıklı tüketim malları her eve girdi. Artık dayanıklı tüketim araçlarının yani buzdolabı, televizyon vb. şeylerin lüks olduğunu söylemeye imkan yok. Çeşitli istatistik araştırmalar var. Bunlar gecekonduların malıdır. Ve bunlar bir yandan Türkiye sanayiine ithal ikamesi yoluyla büyük bir hacim verirken, öbür taraftan da açıkça söylemek gerekirse işçinin, emekçinin her şeyi rağmen düzene bağlanmasını sağlamıştır. Kapitalist sistem bir şey-

ler vermiştir. Bunu da açıklıkla söyleyelim. Şimdi Türkiye bu durumun tersini yaşıyor, hem de büyük bolluktan sonra yaşıyor. Genel durum budur. Bir de şunu söylemek istiyorum; Türkiye bunalımı dediğimiz zaman, aslında bunalımı si-

millara göre tanımlamamız lazım. Ben Türkiye'nin bunalımını çok büyük bir bunalımda olduğunu düşünmüyorum. Çünkü herşeye rağmen Türkiye'nin sanayicileri bütün sıkıntılarını karşılayabiliyor. Türkiye en büyük karlarını elde ediyor. Bu açık. Türkiye'de bunalım vardır. Fakat bir sınıf ve bir tabakanın karları artarken, diğer sınıf ve tabakaların durumu ciddi bir şekilde bozuluyor. Türkiye için, içinde yaşadığımız 1978-79 yılları bir dönüş noktasıdır. Türkiye kapitalizmi 1965'lerden itibaren üretmiş olduğu dayanıklı tüketim araçlarını satmak için, 1970 yılında Demirel döneminde yapılan devalüasyonla, personel yasaıyla ve ondan sonra da özellikle metal işleyen işçilerinin sendikalarının örgülü müdaresinin sonucunda, fakat aynı zamanda bir ekonomik zorunluluk olarak, işçi sınıfı ve bir takım emekçilerle birlikte 1965'ten 75'e kadar altın çağı diyebileceğimiz bir çağ yaşamıştır. Türkiye'de dayanıklı tüketim mallarının yaygınlaştırılması için Menderes döneminden sonra, Demirel refahı dediğimiz bir refah dönemi, emperyalizm içindeki Türkiye kapitalizmi için zorunluydu. Belli sınıflar, sınıflar içinde belli gruplar, belli tabakalar için gelir artışı sonucunda dayanıklı

tüketim araçlarına belirli bir pazar yaratılmıştır. İşçi ücretleri de buna göre gelişmiştir. 1979 yılına geldiğimizde petrol bunalımının ötesinde durum şudur: Türkiye kapitalizmi için doğum noktasına gelmiştir. Dolayısıyla Türkiye kapitalizmi dış pazar peşindedir. Bunun için maceraya bile hazırdır. Araplarla yakınlaşması da budur, rekabet imkanlarıyla uluslararası piyasaya çıkmak mecburiyetindedir. Artık Türkiye, iç pazarını satmış buzdolabını, çamaşır makinasını, otomobilini dışarıya satmaktadır. Ama Türkiye pazarına satmış aynı şartlarda dışarıya satamaz. Neden satamaz? Çünkü Türkiye'de bir oligopol piyasası vardır. Çok çeşitli markalara rağmen Türkiye'de buzdolabı, otomobil, lastik vb. şeyler aşağı yukarı 2-3 ailenin elindedir. Ve tekelci piyasada işçiyi ücretini verip, rahatlıkla kar marjını yükseltmektedir. Ama uluslararası piyasaya çıktığı zaman bunu yapamayacaktır. Türkiye'nin otomobili, buzdolabı iç piyasada çok piyasasınır 1 misli fiyatla satılır, orada bunu satamaz. Bunu satması için Türkiye kapitalizmi işçilerin ücretlerine göz dikmiş durumdadır. Emek-değer yasasına göre, işçi ücretleri değeri yaratıyor, maliyeti yaratıyor. İçin-

de yaşadığımız durum budur. İçinde yaşadığımız kavga, gürlü Türkiye kapitalizminin artık bütün bunalımın yükünü kimin taşıyacağı üzerinedir. Çünkü onların durumu rahat, döviz sıkıntısı da yok. Resmi istatistiklerde de görüldüğü gibi, 1,5 milyar dolar işçi dövizini getiriyor. 2 milyar dolar kadar da gayri-resmi kanallardan sağlanıyor. Üstelik onların hiçbir için, özellikle metal işleyen işçilerin ciddi bir üretim durgunluğundan söz edemiyoruz. Ama emekçinin satın alma gücü artık Türkiye kapitalizmine yetmediği gibi, onlara verilen ücret ve maaş kapitalistlerin dış pazara çıkışını engelliyor.

• C. KÜÇÜKER Sayın Börtüçene, bu konuşmalar ışığında sizin ekleyeceğiniz ve yaşanan ekonomik bunalıma dünya kapitalizmi bağlamında getireceğiniz yeni perspektifler olabilir mi?

• İCEN BÖRTÜÇENE

Sadun Hoca'nın belirttiği gibi, Türkiye'deki 1979 bunalımı, aslında Türkiye'nin tek başına karşı karşıya kaldığı bir sorun değil. Sorun, dünya kapitalizminin içinde bulunduğu çıkmazdan kaynaklanıyor. Çünkü kapitalizm, başlangıç yıllarında, gelişme aşamasında, yaklaşık onar yıl-

lık aralıklarla bu tür bunalımlara giriyor ve aşırı üretimin sonucu olarak bu bunalımları çözüme bağlama olanaklarını kendi içinde bulabiliyordu. Bir başka deyişle bunalımlar sermayenin kendini yenilemesi için bir çıkış ve yen. somuri ve kar alanlarına yöneliş bir aracı oluyordu. Ancak günümüzde dünya kapitalizmi, artık serbest rekabet kapitalizmi döneminin çözüm yollarını bulamaz bir duruma gelmiş görüyoruz. Çünkü gelişmiş kapitalist ülkelerin yapısını belirli bir bakış açısından çözümlerimizde sunuları görüyoruz. Yüksek fiyat artışları; örneğin 1960-1970 döneminde sanayileşmiş kapitalist ülkelerde yıllık ortalama fiyat artışları %2-3 dolaylarında seyrederken 1979-1980 döneminde bu artışın %15-16 dolaylarında olduğunu görüyoruz. Yaklaşık 5 katı.

Öte yandan işsizliğin fiyat artışlarına koşut artışına tanık oluyoruz. Örneğin içerisinde ABD, Japonya, Federal Almanya, İngiltere, Fransa vb. gelişmiş kapitalist ülkelerin de bulunduğu 11 ülkede toplam işsiz sayısı 1978 yılında yaklaşık 18 milyon dolaylarında. Sanayileşmiş, gelişmiş ülkeler üretken güçleri geliştirdiklerini ileri sürerler. Kapitalizm sermayenin, teknolojiyi yet-

kinleştirerek emek-gücünün üretkenliğini artırdığı savına sarılır. Ancak 18 milyon işsiz sayıya, üretken gücün bu ülkelerde ne denli atıl kaldığını gösteren bu alanda ilginç bir örnekler. Bunun ötesinde gelişmiş kapitalist ülkelerde, sermayenin kendisini yenileyemediğine tanık olmaktayız. 1955-1976 yılları arasında sermayenin getirilerinin düşüşü görüyoruz. (Sermayenin net getirisi oranı, net işlenen ürünün net sermaye stokuna oranı olarak tanımlanmaktadır.) Örneğin; ABD'de 1955'de %34,3 olan sermaye getirisi oranı 1960'da %30,3'e düşüyor. 1965'de %40,9'a çıkıyor ama 1970'de %22'ye düşüyor. 1975'de %19'a; İngiltere'de ise bu oran 1955 yılında %19,6, 1960 yılında %18,1, 1965'te %14,4, 1970 yılında %9,6 ve 1976'da %2,8 oluyor. Bu ülkede önemli bir düşme var. Japonya'da ise aynı yıllar için bu oran sırasıyla %20,9, %35,0, %23,9, %28,5, 1975'de %13,9'a iniyor. Kanada'da 1955'de %25,3 olan bu oran 1976 yılında %14,1'e düşüyor. Almanya'da aynı yıllar için %31,1'den %14,4'e düşüğünü görüyoruz bu oranın. Örnekleri artırmak olanaklı. (Kaynak: Hill, T.P. "Profits and Rates of Return" OECD Paris. 1979, sf. 124-125) (DEVAMI YARIN)

İLAÇ GERÇEĞİ

Röportaj:
CENGİZ YILDIRIM

K.E.D. Başkanı Rifat Güney:

"ilaç sermayesi bu kadar çok eczaneyi istemez duruma gelmiştir"

Ülkemizdeki ilaç sorununun, günlük yaşam, son zamanlardaki yansıma biçimlerinden birisi de, bazı eczane sahiplerinin eczanelerini kapatmalarıdır. Bu konuda farklı kesimler farklı düşüncelere sahiptirler. Örneğin; İstanbul Eczacı Odası Başkanı Adnan Günüşen ve Kamu Eczacıları Derneği Genel Başkanı Rifat Güney eczanelerin kapanmasından ilaç sermayesini sorumlu tutarlarken, TİEİS Genel Sekreteri Sabahattin Alpan, eczanelerin kapanmasının eczane sahiplerinin maddi olanaksızlıklarından kaynaklandığını ileri sürüyor.

RIFAT GÜNEY

Türkiye'de ilaç üretimi işine ilaç imalatçılarından başka pek "ilaç sanayii" yakış-

tırmaması yapan yok. Bilindiği gibi bizdeki ilaç üretimi işi yurt dışından sağlanan ilaç hammaddelerinin gale-nik biçimlere (tablet, kapsül, ampul v.b. gibi)

sokulması işidir. Bu ambalajlama işidir.

Uluslararası ilaç sermayesi Türk pazarına yerleşip egemen olabilmek için eczacıyı kullanmıştır. İlaç soygunundan elde edilen kârdan eczacıya yeterli pay verilebilmiş ve üniversite çağındaki gençler eczacı olmaya özendirilmiştir. Böylece ülke gereksiniminden çok üstünde eczacı yetişmiş ve bu durum gereğinden çok eczanenin açılması sonucunu doğurmuştur. Ülke pazarına yeterince yayıldıktan ve ilaç tüketimi-

ni böylece aşın pompaladıktan sonra ilaç sermayesi, artık bu kadar çok sayıda özel eczaneyi istemez duruma gelmiştir. Ve bunun sonucu olarak, şimdi özel eczaneler üzerinde baskı, ekonomik baskı uygulamakta ve küçük sermayeli özel eczaneleri iflasa götürmektedir.

ADNAN GÜNÜŞEN

"6224 sayılı Yabancı Sermayeyi Teşvik Kanunu ile yabancı

firmalar ilaç sanayi yatırımlarına başladılar.

Yabancı sermaye, ülkemizde kurduğu fabrikalarda kullanacağı hammaddeleri kendi ana fabrikalarından ithal ederek, bir ilaçtan defalarca kâr etmeye başladılar. Bunların yanında yerli ilaç firmaları da çok uluslu tekelin ilaçlarını patent anlaşmaları ile imal etmeye başladılar.

Bazı eczanelerin kapanma tehlikesiyle karşı karşıya kaldığı doğrudur. Tekeller, eczane eczacısına artık tatlı kârlar vermiyorlar. Bugün eczane eczacısı çok uluslu tekelin ambalajladığı ilaçları halka vermek durumuna getirilmiştir.

Bu durumda olan eczacının kârı ile, ilaç tekelileri ve depolan istedikleri gibi oynamaktadırlar. Bazı ilaç firma ve depolan eczacıya yüzde 5 peşin iskontosu uygulamakta, bazılar hiç uygulamamaktadır. İlaç üretiminin ilacın dağıtımına kadar en az kârı eczacının aldığı görüyoruz. Gerçekten de ilaç üzerinde tek söz sahibi olması gereken eczacı ve en az söz sahibi olanıdır."

SABAHATTİN ALPAN

"Hammaddenin ithalatı zorluklarından dolayı halen hiçbir fabrika ve laboratuvar tam kapasite ile çalışmamaktadır. İlaç endüstrisi ürünleri ülkemizde batı fiyatlarından da çok aşağıda satılmaktadır ve ilaç endüstrisi zannedildiği gibi bir 'montaj' veya 'paketleme' sanayii değildir ve her zaman kendisini yenilemek mecburiyetinde olan bir işkoludur.

Hammaddelerini tam olarak temin edemeyen fabrikalar, yukarıda da değindiğimiz gibi, tam kapasite ile çalışmamakta ve bunun sonucu olarak bir kısım ilaçlarını da üretmemek gibi bir duruma karşı karşıya kalmaktadır.

Bu nedenlerle bazı eczanelerin bir kısım ilaçların temin edememesi ve diğer taraftan maddi olanaklarının yetersizliği nedeniyle müşkül duruma düşmeleri veya faaliyetlerini tatil etmeleri mümkündür."

YARIN:
SSK'nın İLAÇ FABRİKASI TARTIŞMASI

ÇOCUK GAZETESİ

Nasretin Hoca ile dört kör

Çökmüş dere boyunda bir taşın üzerine,
Dalgın gözlerle hoca bakar durur sulara.

Dört tane kör çıkagelir o ara,
Dayana dayana değneklerine.
Hocaya para pul tekuf ederler.

"Bizi karşıya geçir, para verelim" derler.
Sorarlar ne isteyeceğini de
Tekliflerini kabul ettiğinde.

Hoca düşünür, der ki: "Kişi başına
On liradan kırk lira."
Körler de cevap verir: "Peki, kabul!"

Bunun üzerine yüklenir hoca
Rastgele bir tanesini körlerden
Kollarla beraber sıvanır paça.
Kör kendini karşıda bulur hemen.
İkinciyle üçüncü de böylece
Hocanın sırtında suyu geçince,
Son köre gelir sıra.

Gelir ama, aksilik bu, olur a;
Hoca birden sendeler;
Zavalı kör yuvarlanır sulara.
Sular da alır adamı sürükler.

Kopar büyük yaygara.
Körler meram anlamaz,

Hepsi "Arkadaşımız!" der tutturur.
Ama hoca da fazla dayanamaz.
—"Yeter artık, kafa şişirdiniz, der;
On lira eksiş verin, olur biter."

ORHAN VELİ KANIK

Kırmızı Çiçek

Nural BİRDEN

ÇİÇEĞİM II
DUR !! GEL
BURAYA!!

TV'de BUGÜN	
11.00	GÜNAYDIN
12.05	TATİL SINEMASI "Hazine"
13.35	YAŞADIĞIMIZ DÜNYA
14.20	TATİL GÜNÜ
17.00	HABERLER
17.05	TATİL GÜNÜ
19.30	MORK VE MİNDY
20.00	HABERLER
20.40	SHAKESPEARE
21.30	TÜRKÜLERİN DİLİNDEN
22.55	HABERLER